

GEBUNDELDE INZET, VOORTVARENDE AANPAK

TUSSENRAPPORTAGE OVER DE ONTWIKKELING VAN ZORG IN EN OM HET MBO IN DE STAD UTRECHT

AUTEUR: BEN BRINKMAN

Deze rapportage is opgesteld in opdracht van de Gemeente Utrecht, ROC Midden Nederland en ROC ASA Utrecht

GEBUNDELDE INZET, VOORTVARENDE AANPAK

TUSSENRAPPORTAGE OVER DE ONTWIKKELING VAN ZORG IN EN OM HET MBO IN DE STAD UTRECHT

AUTEUR: BEN BRINKMAN

Deze rapportage is opgesteld in opdracht van de Gemeente Utrecht, ROC Midden Nederland en ROC ASA Utrecht

Deze rapportage is opgesteld in opdracht van de Gemeente Utrecht, ROC Midden Nederland en ROC ASA Utrecht

Uitgave	Nederlands Jeugd Instituut (NJI), Utrecht, in samenwerking met ROC Midden Nederland en ROC ASA, juni 2011
Tekst	Ben Brinkman, Nederlands Jeugd Instituut, b.brinkman@nji.nl
Productie	ROC Midden Nederland, Marketing & Communicatie, Johan Hoekstra
Vormgeving	peer&dedigitalesupermarkt, Utrecht
Druk	GRV Project en Creatie, IJsselstein

INHOUD

Vooraf	5
Samenvatting	7
1. Inleiding, aanleiding, opdracht, doelstelling en werkwijze	9
2. Uitgangspunten	11
3. Aandachtspunten	13
4. Voorstellen personele inzet partners in het onderwijs	25
5. Planrealisatie en huidige financiering	37
6. Aanbevelingen	41
Bijlage:	
Problematiek van deelnemers Schoolmaatschappelijk Werk ROC Midden Nederland	43
Inschatting hulpvraag	45
Brief aan wethouder Den Besten	55
Lijst met afkortingen	57

VOORAF

Het afgelopen jaar is er in Utrecht hard gewerkt aan de versterking van de zorgstructuur in het Utrechtse MBO en de samenwerking daarbij met partijen in de hulpverlening. Dat is een complex proces vanwege de vele betrokken personen en instanties. Uit deze rapportage blijkt dat er belangrijke stappen vooruit zijn gezet. Dat was niet gelukt zonder de geweldige inzet van werkgroep en stuurgroep ZIOS-MBO-Utrecht.

De werkgroep bestond in de laatste periode uit: Marjet de Klein en Brigitte Kempers (ROC Midden Nederland), Vivian Heijmans (ROC ASA, Utrecht), Wytse de Jong en Marlies Kennis (Gemeente Utrecht), Gerard Overkamp (Nimeto) en Paul van Bussel (Grafisch Lyceum Utrecht, GLU). Eerder maakten Saskia van Schaik (ROC ASA Utrecht) en Petra Smeets (Gemeente Utrecht) deel uit van de werkgroep. De gedrevenheid en de overtuiging dat we met een kansrijk traject bezig zijn vormde een permanente bron van energie en een enorme stimulans om door te gaan.

De deelnemers in de stuurgroep waren:

Robert Koch (ROC Midden Nederland), Mieke Hollander (ROC ASA, Utrecht), Hella Kuipers (Gemeente Utrecht) en Karin Boudewijns (Agis, medio 2011 opgegaan in Achmea divisie Zorg en Gezondheid).

De stuurgroep die gaandeweg een steeds prominentere rol kreeg naarmate de plannen vorderden vormde de permanente legitimatie voor alle voorstellen en de voortdurende verbinding naar alle aanpalende ontwikkelingen.

Deze rapportage werd mogelijk gemaakt dankzij de inzet van medewerkers van de deelnemende instellingen.

SAMENVATTING

De mbo-instellingen in de stad Utrecht, de gemeente Utrecht en zorgverzekeraar Agis hebben het afgelopen jaar gezamenlijk acties in gang gezet ten behoeve van de meest kwetsbare studenten in het middelbaar beroepsonderwijs. Het gaat daarbij om studenten waarbij de inhoud en omvang van persoonlijke en maatschappelijke problemen een directe belemmering vormen voor hun leer- en ontwikkelingsproces. Zonder extra begeleiding en hulpverlening behoren ze tot de groep van potentiële voortijdige schoolverlaters. De samenwerkende partijen zijn van mening dat dreigende uitval van 'overbelaste jongeren' niet alleen een probleem is van de scholen maar gezien moet worden als een maatschappelijk probleem dat om een multidisciplinaire aanpak vraagt.

Bij de start van het project is een inventarisatie gemaakt van de huidige begeleidingspraktijk. Dit kwam voort uit de overtuiging dat er reeds sprake was van waardevolle praktijk en dat deze de basis moet vormen voor verdere ontwikkeling. De inventarisatie bestaat uit de beschrijving, de analyse en de weging van lopende begeleidingsactiviteiten binnen het onderwijs en de samenwerking met partners. Er is gekeken naar de inhoud van activiteiten, naar voldoende/onvoldoende personele bezetting, naar effectiviteit van werkprocessen en naar afstemming in aanpak tussen onderwijs en hulpverlening.

Tegelijkertijd is onderzoek gedaan naar de inhoud en omvang van persoonlijke en maatschappelijke problematiek onder studenten in het mbo. Door de analyse van de achtergronden van voortijdig schoolverlaten te vergelijken met problematiek van studenten die zich melden bij het Studenten Servicecentrum en het Schoolmaatschappelijk Werk (SMW), is het mogelijk gebleken een schatting te maken van de actuele probleemdruk. Daarbij is zowel aandacht gegeven aan internaliserende (naar binnen gerichte) als aan externaliserende (naar buiten gerichte) problematiek.

Inventarisatie en analyse hebben geresulteerd in aandachtspunten, ontwikkeldoelen, acties en voorstellen voor inzet van partners in het mbo. Dit laatste is uitgewerkt naar verschillende elementen zoals deelname in het ZAT en interne zorgteams, preventieve inzet in de school, afstemming in de aanpak van onderwijs en hulpverlening en deelname in de toekomstige beleidsmatige en bestuurlijk ontwikkeling. Voor een groot deel van de voorgestelde acties geldt dat deze inmiddels in uitvoering genomen zijn.

De voorstellen in deze notitie hebben een structureel karakter omdat ze een basis hebben in bestuurlijke en beleidsmatige afspraken en gericht zijn op continuïteit en doorgaande ontwikkeling. De sturing en ontwikkeling zijn een gezamenlijke aangelegenheid, waarbij indicatoren houvast moeten geven bij het bepalen van de mate waarin doelen gerealiseerd worden. De basis voor de bekostiging wordt gevormd door de afspraak dat de beoogde samenwerking in eerste instantie gerealiseerd wordt binnen de bestaande financiering, vanuit de overtuiging dat in samenwerking ieders kerntaak beter gerealiseerd kan worden. Partijen hebben elkaar inzicht gegeven in de huidige financieringsstromen rond risicoleerlingen en er is een begin gemaakt met een afsprakenkader voor aanvullende bekostiging. De notitie wordt afgesloten met aanbevelingen voor de naaste toekomst.

1. INLEIDING

Het terugdringen van voortijdig schoolverlaten (VSV) staat hoog op de politieke agenda, zowel van het vorige als het huidige kabinet. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in onderzoek naar oorzaken en achtergronden. Vele pilots zijn van de grond gekomen met de bedoeling VSV terug te dringen. Uit onderzoek is duidelijk geworden dat hierbij rekening gehouden moet worden met het feit dat VSV verschillende achtergronden en oorzaken kent. Oplossingen moeten dan ook gezocht worden op diverse gebieden. Oplossingen die te maken hebben met leren leren, leren kiezen en leren leven. In dit rapport gaan we met name in op het laatste domein, het zoeken naar oplossingen voor vraagstukken bij het 'leren leven'.

In dit domein hebben studenten in het middelbaar beroepsonderwijs te maken met vragen rond hun persoonlijk en maatschappelijk functioneren. Vaak gaat het hierbij om jongeren en jong volwassenen die in het WRR-rapport getypeerd worden als 'overbelast'. Een stapeling van persoonlijk en maatschappelijke problemen vormt voor hen een ernstige belemmering bij de ontwikkeling naar een volwaardige kwalificatie en een kansrijke participatie in de maatschappij. In Utrecht is ervoor gekozen om de krachten te bundelen bij het zoeken van oplossingen voor deze groep. De samenwerkende partijen delen de overtuiging dat niemand het monopolie op de oplossing heeft. De problemen zijn daarvoor simpelweg te complex en te veelomvattend. Alleen door de krachten te bundelen kan het maatwerk geleverd worden dat noodzakelijk is om ook deze jongeren een eerlijke kans te geven.

De laatste ontwikkelingen rond de vernieuwing van het jeugdbeleid sluiten naadloos aan bij deze overtuiging. Het onderwijs is de basis van het gewone leven waar jongeren dagelijks gezien worden door pedagogische professionals. Soms hebben die professionals ondersteuning nodig om hun werk met een leerling te kunnen doen. De hulpverlening is een welkome partner om gezamenlijk de vraag en mogelijkheden van de studenten te onderzoeken en passende oplossingen te bieden. Het importeren van de hulpverlening in het onderwijs, in plaats van studenten exporteren naar de hulpverlening, biedt nieuwe kansen.

1.2 Aanleiding

De aandacht voor overbelaste jongeren in het mbo was in Rotterdam aanleiding om een serie afspraken te maken over de inzet van hulpverlening binnen het mbo. Rotterdam loopt daarin voorop vanwege de grote maatschappelijke problematiek waar de stad mee te maken heeft. De ervaringen in het Rotterdamse traject maakten echter duidelijk dat het mbo ook in andere grote en middelgrote steden te maken heeft met problematiek onder mbo-studenten die als niet-onderwijsgerelateerd gekwalificeerd kan worden.

Onder leiding van Marcel van Gastel, D.G. bij het voormalige programmaministerie Jeugd en Gezin, is een projectgroep van start gegaan met steun van vijf ministeries (OCW, VWS, Justitie, SoZaWe en Jeugd en Gezin) met de bedoeling om de Rotterdamse ervaringen te verspreiden. In Utrecht vond men gehoor voor dit initiatief. Dat resulteerde in een startbijeenkomst met vertegenwoordigers vanuit verschillende ministeries en Rotterdamse mbo-instellingen, de gemeente Utrecht, ROC Midden Nederland en ROC ASA Utrecht. Omdat de bijeenkomst werd gehouden in Vleuten is deze aangeduid als 'het Vleutens initiatief'. De deelnemers hebben bij die gelegenheid geconcludeerd dat er vermoedelijk bij veel mbo-studenten sprake is van multi-problematiek. Zij geven aan dat de kwaliteit van het onderwijs onder druk komt te staan, doordat docenten taken van hulpverleners uitvoeren. Dit heeft te maken met feit dat de ketenpartners te ver van de scholen verwijderd zijn. De hulpverlening is te versnipperd en sluit niet adequaat aan bij de vraag van het onderwijs. Gevolg: te hoge VSV-cijfers. De situatie in Utrecht is weliswaar vergelijkbaar met Rotterdam maar er is ook sprake van duidelijke verschillen. Het is zaak een aanpak te kiezen die past bij de eigen specifieke situatie en daarbij aansluitende voorstellen voor ontwikkeling te formuleren. De ambitie is uitgesproken om in Utrecht de stap te maken naar structurele samenwerking tussen het mbo en partijen in de zorg met de bedoeling een sluitend aanbod van zorg en onderwijs te realiseren met optimale kansen voor iedere student. Het gaat dus om zorg in en om het onderwijs.

Om die reden wordt het traject aangeduid als Zorg in en Om de School in het mbo van de stad Utrecht, kortweg ZIOS-MBO-Utrecht.

1.3 Opdracht en bedoeling

De Gemeente Utrecht en de beide ROC's besluiten een projectleider aan te stellen om de ambities concreet vorm en inhoud te geven. Zijn opdracht bestaat uit het inventariseren van de bestaande situatie en op basis daarvan voorstellen voor verbetering formuleren. Er wordt gekozen voor een brede benadering met een structureel karakter. De uitkomsten moeten meerdere terreinen beslaan. Naast voorstellen over inhoud en organisatie van de samenwerking zijn adviezen over financiering, bestuurlijke dekking en verantwoording noodzakelijk. Daarbij geldt de overtuiging dat deze onderwerpen alleen in samenhang tot een structurele aanpak kunnen leiden. Bovendien moeten de voorstellen zowel de ontwikkeling van de schoolinterne zorgstructuur raken als de inhoud en organisatie van de samenwerking met partners.

Bij de bepaling van het werkgebied geldt de stad Utrecht als uitgangspunt en waar mogelijk afstemming met vestigingen buiten de stad. Alle mbo-instellingen in de stad worden betrokken, dus ook de twee vakscholen. De uiteindelijke bedoeling van de inventarisatie en de bijbehorende voorstellen is dat deze de basis leggen voor de versterking van de zorgstructuur binnen het onderwijs en de samenwerking met partners daarbuiten, zodat de kansen om een startkwalificatie te behalen groeien.

1.4 Opzet en werkwijze

Onder leiding van de projectleider van het NJI zijn een werkgroep en een stuurgroep ingericht. De werkgroep heeft de taak om alle operationele vragen te beantwoorden en voorstellen voor verbetering te formuleren. De stuurgroep zorgt voor vertaling van die voorstellen in bestuurlijke en financiële consequenties. Werkgroep en stuurgroep zijn in eerste instantie samengesteld uit vertegenwoordigers van Gemeente Utrecht en Utrechtse ROC's. Nadat in de reeds bestaande samenwerking tussen ROC-MN en zorgverzekeraar Agis dit initiatief ter sprake kwam, is wederzijds het belang van de deelname van Agis in de stuurgroep onderkend. Deze deelname is kort daarna gerealiseerd. In de contacten met de provincie bleek dat men wel geïnformeerd wilde worden maar niet actief wilde participeren.

In een vroegtijdig stadium is afstemming met de twee vakscholen, Grafisch Lyceum Utrecht (GLU) en Nimeto gezocht. In eerste instantie is toen gekozen om het proces te volgen en aan te haken waar men dat wenselijk acht. In een later stadium leverde rechtstreeks contact met de directies, in de persoon van mw. Heimans en dhr. Verschoor, de wens op om toch permanent te participeren in de werkgroep. Vanaf dat moment zijn de vakscholen ook uitgenodigd bij alle werkgroep vergaderingen.

Werkgroep en stuurgroep hebben eerst, geïnspireerd door de Rotterdamse ervaringen, de kaders vastgesteld in een serie uitgangspunten. Deze zijn geformuleerd in hoofdstuk 2. Daarna is een inventarisatie gemaakt van knelpunten en lopende activiteiten. Er zijn voorstellen voor verbetering geformuleerd. Deze hebben betrekking op versterking van de interne zorgstructuur en intensivering van samenwerking met partners. Het totaal is terug te vinden in hoofdstuk 3. Concrete ideeën voor investeringen van partners in het MBO zijn terug te vinden in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 is een inventarisatie gemaakt van de financiële stromen rond risicoleerlingen en de notitie wordt afgesloten met aanbevelingen voor de naaste toekomst (hoofdstuk 6).

Om inzicht te krijgen in de 'hulpvraag' is samenwerking gezocht met het Kenniscentrum Beroepsonderwijs en Arbeidsmarkt (KBA). Door de regiomonitor VSV te vergelijken met de registratie van het Schoolmaatschappelijk werk (SMW) van ROC-MN is van de actuele persoonlijke en maatschappelijke vraagstukken onder mbo-studenten. Deze analyse is uitgewerkt in bijlage 1. In bijlage 2 zijn de resultaten te lezen van bestuurlijk overleg over de toekomst van het jeugdbeleid in de stad Utrecht.

1.5 Tenslotte

De voorgestelde acties, volumes en personele inzet zijn gebaseerd op de actuele kennis over persoonlijke en maatschappelijke problematiek onder mbo-studenten. Verbeterde registratie en dataverzameling moeten in de toekomst de feitelijke vraag aanscherpen. Daarnaast zullen de ervaringen in de samenwerking meer inzicht geven in onderliggende vragen en 'verborgen' problematiek die pas zichtbaar wordt als ernaar gevraagd wordt. Het ligt in de verwachting dat de toenemende professionaliteit in de begeleiding zal leiden tot nieuwe methodieken en andere vormen van samenwerking.

Zoals het titelblad al aangeeft gaat het om een tussenrapportage: geen eindrapport en ook geen startnotitie. Het ontwikkelingstraject is al volop gaande. Het inventariseren en wegen van de huidige praktijk gekoppeld aan het stellen van nieuwe doelen heeft al meerdere nieuwe initiatieven opgeleverd. De concrete besprekingen met partners zijn gaande en de bestuurlijke structuur begint vorm te krijgen. Deze rapportage is dan ook niet anders dan een moment waarin de balans is opgemaakt. Belangrijk om overzicht te houden en een impuls om voortvarend verder te gaan.

2. UITGANGSPUNTEN

Twaalf uitgangspunten, vastgesteld door ROC Midden Nederland en ROC ASA Utrecht, zorgverzekeraar Agis en de gemeente Utrecht.

1 Centraal staat de (overbelaste) jongere op het mbo.

Iedere jongere heeft recht op aandacht en ondersteuning die nodig zijn om goed te functioneren op school en om een succesvolle start op de arbeidsmarkt te kunnen maken. Dat betekent ook dat het opgemerkt wordt wanneer hij/zij afhaakt of dreigt af te haken. Er moet voldoende zorg structureel aanwezig zijn om jongeren tijdig en optimaal te ondersteunen. Daarnaast is het van belang dat de hulpverlening, die voor deze jongere bedoeld is, zo laagdrempelig mogelijk wordt aangeboden. Dat betekent dat de zorg naar de jongere toekomt in plaats van dat de jongere naar de zorg toe moet (kennis en capaciteit importeren i.p.v. de jongere exporteren).

2 (Dreigende) uitval van overbelaste jongeren is niet alleen een probleem van de scholen maar is een maatschappelijk probleem.

De verantwoordelijkheid ervoor en de aanpak ervan betreffen veel meer instanties dan alleen de scholen. Wel is de school de plek waar de problemen worden gesignaleerd en kansrijk aangepakt kunnen worden. Kansrijk omdat jongeren belang hebben bij onderwijs en maatschappelijk succes.

3 Het oplossen van de problemen geschiedt binnen de bestaande wettelijke kaders.

Waar zich hierbij knelpunten voordoen worden creatieve en pragmatische oplossingen gekozen.

4 De oplossingsrichtingen binnen dit project zijn in principe van structurele aard.

Deze jongeren zijn gebaat bij continuïteit en zekerheid. Dat geldt ook voor de betrokken scholen. Interventies om uitval tegen te gaan hebben alleen succes indien zij breed van aanpak zijn en lang worden volgehouden (zie ook WRR-rapport Vertrouwen in de school).

5 De gemeenten hebben de regierol in het jeugdbeleid en hebben de taak om sluitende samenwerkingsafspraken te maken voor het zorgaanbod en hulpverlening aan kinderen en jongeren van 0 tot 27 jaar, die leiden tot voldoende en tijdige achterliggende zorg.

Centrumgemeente Utrecht en de regiogemeenten delen bovengenoemde verantwoordelijkheden. De jongeren in de leeftijdscategorie 16-27 jaar concentreren zich op de Utrechtse MBO's, maar zijn afkomstig uit meerdere gemeenten.

6 De ontwikkeling van interne zorgteams (IZ) en zorg- en adviesteams (ZAT) vormt de kern van de aanpak.

Binnen de interne zorgteams en ZAT's worden de studenten besproken die te kampen hebben met problemen (van licht tot zwaar) en wordt een passend hulpaanbod bepaald. In 2011 is er een dekkend netwerk van ZAT's waarbij de gemeente Utrecht de regie heeft op het maken van afspraken over de inzet van partijen en waarbij de coördinatie van de uitvoering bij het onderwijs ligt.

7 Van belang is een methodische aanpak die past bij deze groep jongeren, waarvan velen eerder zorgmijgend zijn dan zorgvragend.

Dat betekent dat het zorgaanbod zo goed mogelijk is afgestemd op de doelgroep, evenals de werkwijze om tot indicatiestelling en verwijzing te komen. Het resultaat moet zijn dat er continuïteit zit in het zorgaanbod van verschillende zorgaanbieders.

8 Budgetten worden optimaal ingezet voor deze jongeren.

Dat betekent dat daar waar mogelijk middelen gebundeld of ontschot worden. Om een optimaal hulpverleningsaanbod tot stand te brengen moeten de drempels, die de verschillende geldstromen kunnen opleveren, zoveel mogelijk worden weggenomen.

- 9 Randvoorwaarde voor een optimaal zorgaanbod is een ondersteunend instrumentarium dat in orde dient te zijn.**
- De landelijke Verwijsindex Risicjongeren (VIR) is een belangrijk onderliggend instrument; alle deelnemende instanties zijn aangesloten en werken volgens de aanpak van de Verwijsindex;
 - de mbo's hebben een goedwerkende zorg- en verzuimregistratie;
 - er is sprake van een doorgaande zorglijn vmbo-mbo en mbo-mbo.
- 10 Het eindresultaat van dit project is een plan van aanpak, dat door alle partijen wordt ondertekend.**
- In dit plan wordt aangegeven hoe het zorgaanbod, op welke wijze en in welk tempo daar naar toe wordt gewerkt, welke afspraken met welke partijen daartoe zijn gemaakt en op welke wijze structurele financiering zal worden geregeld. De uitvoering van deze afspraken zullen worden geëvalueerd. Ook bij de evaluatie van de afspraken staat de jongere centraal. De vraag die beantwoord moet worden is wat de jongeren op het mbo en het mbo zelf gemerkt hebben van de gemaakte afspraken in het kader van dit project.
- 11 Er wordt gewerkt aan een organisatiestructuur waarin gezamenlijk sturing gegeven wordt aan activiteiten die vallen onder 'zorg in en om de school'.**
- De samenwerkende partijen bieden elkaar inzicht in de kwaliteit en ontwikkeling van de activiteiten op basis van gezamenlijk vastgestelde doelen, resultaten en effecten (indicatoren).
- 12 In de opbouw van organisatie van 'zorg in en om de school' wordt gewerkt van 'binnen naar buiten'.**
- De basis wordt gevormd door de begeleiding in het onderwijs in de persoon van de loopbaanbegeleider. Vervolgens wordt een opschalingsmodel uitgewerkt waarbij in toenemende mate partijen buiten het onderwijs betrokken worden.

3. AANDACHTSPUNTEN

Inleiding:

In de startbijeenkomst in Vleuten werd al opgemerkt dat aandacht voor voortijdig schoolverlaten geen nieuw thema is in Utrecht. Er gebeurt al veel, binnen de scholen, tussen de scholen en tussen de scholen en hulpverlening. Wat ontbreekt is overzicht, inzicht in de onderlinge samenhang, kennis over de verhouding tussen vraag en aanbod en feiten over de resultaten van lopende activiteiten. De overtuiging bestaat dat inzicht in de lopende activiteiten en de feitelijke hulpvragen van studenten vooraf moet gaan aan het starten van nieuwe initiatieven. Dit alles vanuit de stelregel dat je moet uitbouwen wat loopt en goed is en moet uitbreiden wat wenselijk en noodzakelijk is.

Bij de inventarisatie van aandachtspunten/knelpunten is een brede insteek gekozen. Vanuit de eerder genoemde overtuiging dat alleen een samenhangende aanpak tot structurele verbetering kan leiden zijn inhoudelijke, organisatorische, financiële en bestuurlijke vraagstukken geïnventariseerd en omgezet in concrete acties voor verbetering.

De inhoud van de rubrieken spreekt grotendeels voor zichzelf. Een tweetal rubrieken vraagt echter enige toelichting:

- In de beschrijving van de 'stand van zaken' is naar antwoorden gezocht op vragen als wat doen we en wat hebben we al, wat weten we daarover, wat moet beter, wat moet meer en wat kan minder. In sommige gevallen loopt de beschrijving inmiddels achter op de realiteit. Het totale traject heeft ongeveer een jaar in beslag genomen en in die tijd zijn stappen vooruit gezet.
- De rubriek 'Indicatoren' is van belang voor de toekomst waarin de partners gezamenlijk sturing moeten geven aan de samenwerking. Het zijn de ijkpunten waarmee bewaakt wordt in welke mate de gestelde doelen gehaald zijn. Met het vaststellen van indicatoren is pas een eerste begin gemaakt. Verdere aanscherping is nodig op basis van ingezette acties en de verwachte effecten.

Aandachtspunt 1: Organisatie zorg in en om de school

Knelpunt: Het ontbreken van een gezamenlijke organisatie die adequaat sturing kan geven aan de doorlopende ontwikkeling en bijstelling van structurele samenwerking tussen het mbo en partners in de zorg en begeleiding.

Het opbouwen en onderhouden van een sluitend netwerk in de zorg vraagt om structurele sturing en ontwikkeling. Om te voorkomen dat partners terugvallen op uitsluitend de eigen taakstelling en daarbij de gezamenlijke doelstelling uit het oog verliezen is regelmatig afstemming noodzakelijk.

Directies van de samenwerkende instellingen moeten de gezamenlijke doelstellingen onderschrijven. Dit is een voorwaarde voor resultaat omdat de dagelijkse keuzes in de uitvoeringspraktijk door hen worden bepaald. Uitvoerders bewegen zich in samenwerkingssituaties regelmatig in het grensgebied van hun institutionele taakstelling en moeten zich dan gesteund weten door hun directie.

Stand van zaken bij start ZIOS-MBO-Utrecht:

- Vanuit de gemeente Utrecht wordt actief regie gevoerd in de ontwikkeling van allerlei vormen van samenwerking met en tussen het onderwijs. De gezamenlijke beleidsontwikkeling vindt zijn beslag in de 'Utrechtse onderwijsagenda'.
- In de RMC-regio 19 wordt actief beleid gemaakt bij het terugdringen van VSV. Onder de regionale stuurgroep VSV/RMC resulteert een kerngroep VSV/RMC en diverse projectmatige werkgroepen.
- Er is sprake van afstemmingsoverleg in Platform Midden Nederland – vereniging van vmbo's en mbo's in 'Midden-Nederland' (iets groter gebied dan de RMC-regio).
- Er is een convenant afgesloten tussen AGIS en gemeente Utrecht. Daarin zijn afspraken opgenomen over inzet op gezondheidsthema's (fysiek en psychosociaal).
- Er is een VSV convenant – Rijk (OCW), Gemeenten (18 in regio RMC 19) afgesloten met afspraken over terugdringen VSV.
- De pilot 'Wrap around care' is gaande met daarin gezinsmanagement nieuwe stijl voor multiprobleemgezinnen.
- De Utrechtse jeugdscaan loopt met daaraan verbonden Allianties Jeugd, waarin partijen in diverse sectoren van het jeugdbeleid intenties tot samenwerking hebben vastgelegd.

Doelen:

- De gezamenlijke sturing en verantwoording met betrekking tot de activiteiten, die vallen onder ZIOS-MBO-Utrecht is geborgd.
- Er zijn afspraken over besluitvorming met betrekking tot inhoud en volume van preventieve en schoolnabije inzet door zorgpartners.
- Er bestaat onderlinge transparantie in de voor het onderwerp relevante subsidiestromen.
- Er zijn beslisvaarders voorhanden voor de keuzes omtrent voortzetting van lopende en nieuwe samenwerkingsinitiatieven.
- Door bundeling van geldstromen wordt dekking gerealiseerd voor de gezamenlijk als wenselijk en noodzakelijk bestempelde plannen en activiteiten.

Acties:

- Gezamenlijke sturing en verantwoording uitwerken in taken en functies.
- Deze organisatorisch beleggen en bestuurlijke, financiële en beleidsmatige dekking borgen door afspraken in een convenant vast te leggen.
- Overleg en afstemming met stuurgroep VSV/RMC.

Actoren: Gemeente Utrecht met Provincie Utrecht, mbo-partners en zorgverzekeraar Agis.

Indicatoren:

- Een sturingsorganisatie die in staat is samenwerking te realiseren waarin resultaten worden geboekt en vastgesteld en waar sprake is van continuïteit en doorgaande ontwikkeling,
- Een sturingsorganisatie die in staat is evenwicht te vinden tussen de beleidsdoelen van de verschillende samenwerkende partijen.

Aandachtspunt 2: Managementinformatie

Knelpunt: Ontbreken van bruikbare managementinformatie om sturing te geven aan de ontwikkeling van structurele samenwerking mbo-zorg Utrecht.

Gezamenlijke sturing vraagt gezamenlijke informatie. Data over de achtergronden van de doelgroep, de probleemdruk, bekostiging en effectiviteit van samenwerking zijn noodzakelijk om samen sturing te geven aan structurele samenwerking. Deze informatie is onvoldoende beschikbaar.

Stand van zaken bij start ZIOS-MBO-Utrecht:

- Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt (KBA) voert een analyse uit naar de achtergronden van VSV op beide ROC's.
- Beide ROC's beschikken over cijfers met betrekking tot de achtergronden van studenten die zich melden bij Studieloopbaancentrum (SLC) of studenten dienstverlening (DDV).
- Specifieke cijfers over inhoud, type en omvang psychosociale problematiek onder alle studenten ontbreken.
- Registratie en analyse van achtergronden SMW-populatie in het MBO zijn in opbouw.
- Cijfers over de omvang van relevante subsidiestromen zijn bekend maar nog niet gedeeld tussen de samenwerkende partijen.

Doelen:

- De relevante data, die dienen als basis voor besluitvorming rond ZIOS-MBO-Utrecht zijn beschikbaar. Zij zijn vertaald in managementinformatie.
- Er zijn relevante indicatoren vastgesteld als ijkpunten om de mate waarin doelen gerealiseerd worden aan af te meten.
- Effecten en resultaten kunnen worden vastgesteld, afgezet tegen de nulmeting(en).

Acties:

- Cijfers over achtergronden VSV uit de regiomonitor van KBA vergelijken met de SMW-registratie van ROC MN in de laatste vier maanden van 2010.
- Daarnaast (geanonimiseerde) cijfers vergaren over de hulpverleningsgeschiedenis van mbo-studenten.
- Subsidiestromen t.b.v. de doelgroep inventariseren.

Actoren: Gemeente Utrecht en mbo-instellingen

Indicatoren:

- Gemeente, onderwijs en Agis beschikken over informatie waarmee inzicht gegeven wordt in de investeringen en opbrengsten van samenwerkingsactiviteiten binnen ZIOS-MBO-Utrecht.

Aandachtspunt 3: Interne zorgstructuur

Knelpunt: Onvoldoende kwaliteit in signaleren, delen, betrekken en verbinden binnen de ROC's

- De persoonlijke en maatschappelijke begeleiding van studenten in het mbo begint bij de docent/loopbaanbegeleider. Deze moet problemen bij de student (tijdig) herkennen, passende begeleiding bieden en adequaat intensievere begeleiding afwegen en mobiliseren. In de praktijk blijkt dat veel docenten/loopbaanbegeleiders deze taken nog onvoldoende realiseren.
- Wanneer loopbaanbegeleiders/docenten tegen de grenzen van de (eigen) mogelijkheden aanlopen moeten 'anderen' beschikbaar zijn om mee te denken, oplossingen af te wegen en bredere/intensievere begeleiding te mobiliseren. In de landelijke modellen is hiervoor de taakdocent-zorg gepositioneerd. De taakdocent-zorg heeft de expertise om de loopbaanbegeleider te adviseren en bij te staan bij de afweging van de beste aanpak. Voldoende beschikbaarheid van taakdocenten-zorg (of een equivalent) en de implementatie van deze functie vragen nadere uitwerking en aandacht op beide ROC's.
- In de organisatie en ontwikkeling van de interne zorgstructuur is de zorgcoördinatie essentieel. Het beleggen van zorgcoördinatie in functies en functionarissen, het vaststellen van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden en de verbinding met de lijnorganisatie is in ontwikkeling en nog onvoldoende gerealiseerd.
- Overdracht van kennis en ervaring opgedaan in de begeleiding van het voorgaande onderwijs kan een belangrijke bijdrage leveren aan de kansen in het MBO. Zowel aan de kant van het aanbieden van informatie als aan de kant van de adequate verwerking van deze informatie bestaan nog veel hiaten. Speerpunt in deze aansluiting is de informatieoverdracht VSO-MBO.

Stand van zaken bij start ZIOS-MBO-Utrecht:

Interne zorgorganisatie

Beide ROC's zijn volop bezig met de ontwikkeling van de interne zorgstructuur. De functie van taakdocent-zorg wordt op ROC MN ingevuld met de Aandachtfunctionaris Zorg (AZ). ROC ASA kent in dat kader de functie van Coördinerend loopbaanbegeleider (CL). ZAT's en interne zorgteams (IZ) bestaan inmiddels op beide ROC's (zie volgende knelpunt) en beide ROC's beschikken binnen het SLC of DDV over adviseurs loopbaanbegeleiding en begeleiders die gespecialiseerd zijn op het gebied van de psychosociale begeleiding. Het betreft hier o.a. schoolmaatschappelijk werkers en orthopedagogen.

Zorgcoördinatie

ROC MN heeft een projectleider Zorgstructuur en een projectleider SMW (beiden van het SLC-2e lijnsbegeleiding). Ieder onderwijsteam heeft een Aandachtspersoon Zorg (AZ-er) die verbonden is aan een intern zorgteam. In het IZ en het ZAT is het SLC (de 2e lijnsbegeleiding) vertegenwoordigd in de rol van voorzitter. ROC-breed heeft ROC MN een projectleider zorgstructuur en een projectleider SMW (beiden van het SLC-2e lijnsbegeleiding) die coördinerend betrokken zijn bij de uitvoering van de zorg. Iedere sector heeft zowel in de lijn als op het proces een verantwoordelijke voor de implementatie van de zorgstructuur. Zij begeleiden en bewaken met de projectleiders zorg en SMW de voortgang en uitvoering van de zorg.

ROC ASA heeft een beleidsadviseur zorgstructuur/loopbaanbegeleiding/VSV. Naast de lijnfunctionarissen, directie en teammanagers is deze beleidsadviseur verantwoordelijk voor het beleid en de implementatie van loopbaanbegeleiding, zorg en VSV. Elk opleidingsteam heeft een coördinerend loopbaanbegeleider. Overkoepelend boven de teams heeft ROC ASA een intern begeleidingsteam met een teammanager als leidinggevende. Dit team (DDV) staat ten dienste van alle opleidingen en dus studenten binnen ROC ASA Utrecht. Van het DDV team participeert de orthopedagoge in het ZAT en wel als voorzitter.

Deskundigheidsbevordering docenten/loopbaanbegeleiders

Scholing Loopbaanbegeleiders krijgt komend jaar hoge prioriteit bij beide ROC's.

Doorgaande zorglijn

Vanuit RMC- gelden is in 2010 een project 'Doorlopende begeleiding risicostudenten' gestart, waarin de ROC's samenwerken met het samenwerkingsverband VO-Scholen Utrecht en Vechtstreek om een goede warme overdracht te realiseren voor zorg/risicostudenten. Een soortgelijk project is gestart in de regio Zuid. Ook hierin participeren beide ROC's. Vanuit een VSV-project rond de Beroepskolom is met enkele scholen in Utrecht een pilot gestart in het gebruik van een overdrachtsformulier bij de warme overdracht vo-mbo.

Doelen:

- Docenten/loopbaanbegeleiders beschikken over de vaardigheden en motivatie om tijdig te signaleren, adequaat te reageren en tijdig de verbinding te leggen met andere begeleiders.
- De interne zorg en de samenwerking met partners is effectief georganiseerd met heldere afspraken over taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.
- Er is sprake van een optimale doorgaande zorglijn v(s)o-mbo.

Acties:

- Actieplan ontwikkelen om het functioneren van docenten/loopbaanbegeleiders te verbeteren in de uitvoering van signaleren, begeleiden, delen, betrekken en verbinden.
- Het functioneren van de coördinerend loopbaanbegeleider/aandachtsfunctionaris zorg (CL-er en AZ-er) optimaliseren door competentieprofielen van deze functionarissen uit te werken en aansluitend hierop een aanbod van deskundigheidsbevordering realiseren.
- Zorgcoördinatie verder uitwerken met betrekking tot taken en bevoegdheden en voldoende personele inzet.
- De verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor sturing en kwaliteitsontwikkeling in de zorgstructuur verbinden met de verantwoordelijken in de lijn van de organisatie.
- Tenslotte afspraken maken met VSO over optimale inzet van expertise t.b.v. de zorg en begeleiding in het MBO en aansluiting zoeken bij het project 'De aanmelding in beeld'.

Actoren: mbo-instellingen

Indicatoren:

- De ontwikkeling van de zorgstructuur in het mbo wordt inzichtelijk gemaakt in plannen, acties en documenten.
- De effectiviteit van de interne zorgstructuur wordt zichtbaar, doordat partners aangeven dat zij tijdig betrokken worden, dat het een relevante vraag betreft en dat er sprake is van een adequaat voortraject.
- De effectiviteit van de interne zorgstructuur wordt meetbaar in de analyse van de voortijdige uitstroom. Hieruit moet blijken dat VSV-ers tijdig getraceerd zijn en passende acties zijn ondernomen om VSV te voorkomen.
- Uit tevredenheidsonderzoek onder studenten (zoals de JOB-enquête) blijkt een goede waardering m.b.t. de aandacht voor en persoonlijke begeleiding van studenten.
- Uit tevredenheidsonderzoek onder studenten blijkt goede toegankelijkheid van hulpverlening.
- Het thema 'Integreren begeleidingskennis vso in het mbo' is geagendeerd in de stuurgroep VSV/RMC.

Aandachtspunt 4: Dekking ZAT's

Knelpunt: Onvoldoende dekkende structuur van ZAT's en interne zorgteams die goed functioneren.

Voor sluitende samenwerking en effectieve afstemming in de zorgstructuur is uitwisseling en afstemming onontbeerlijk. Tijdig partners betrekken bij beginnende signalen vergroot de kans op verbetering van de situatie en continuïteit in de onderwijsloopbaan. Momenteel komt het nog te vaak voor dat problemen al geëscaleerd zijn voordat partners buiten het onderwijs betrokken worden. Een dekkende structuur van ZAT's en interne zorgteams met een adequate bezetting van interne begeleiders en externe partners is een voorwaarde voor optimale samenwerking. Op het punt van de dekkende structuur, de adequate bezetting en het optimaal functioneren bestaan hiaten. Bovendien is deelname nog onvoldoende geborgd door schriftelijke afspraken.

Stand van zaken bij start ZIOS-MBO-Utrecht:

ROC MN heeft momenteel vijf ZAT's operationeel of op stapel staan. Twee in de stad Utrecht, één in Amersfoort, één in Zeist en één in Nieuwegein. ROC ASA heeft momenteel één ZAT operationeel.

De precieze deelnemers per ZAT zijn uitgewerkt in hoofdstuk vier.

Binnen ROC MN zijn inmiddels zes Interne Zorgteams operationeel en drie in de opstartfase. ROC ASA kent een casuoverleg binnen DDV onder de noemer zorgteam. De komende jaren is een ontwikkeling gepland waarin dit team gaat 'indalen' in de opleidingen. Partners van buiten de school worden aan dit team verbonden.

Doelen:

- Optimale spreiding, bezetting en functioneren van ZAT's en Interne Zorgteams zijn gerealiseerd.

Acties:

- De gewenste deelname van partners in ZAT's en Interne Zorgteams vaststellen en optimale dekking en spreiding van ZAT's en interne zorgteams organiseren.
- Schriftelijke afspraken over deelname in ZAT's vastleggen.
- Clustering van ZAT's tussen de ROC's onderzoeken, waar dat gezien de locatie en studentenaantallen een praktische oplossing is.
- Vragen m.b.t. deelname in ZAT/Interne Zorgteam voorleggen aan partners.

Actoren:

- Initiatief: MBO
- Uitwerking: Gemeente-Agis-Provincie en partners in ZAT en Interne Zorgteam.

Indicatoren:

- Complete bezetting interne zorgteams en ZAT's
- Evaluatieverslagen waaruit blijkt dat ZAT's en interne zorgteams volgens de landelijke kwaliteitsnormen goed functioneren.
- Uitvoeringsconvenanten over deelname en werkwijze ZAT

Aandachtspunt 5: Afstemming en preventieve inzet

Knelpunt: Onvoldoende hulpaanbod dat aansluit bij (diverse) doelgroepen in het mbo en de doelstelling en mogelijkheden van het onderwijs. Daarbij is sprake van knelpunten die primair verwijzen naar betere afstemming (5.1) en knelpunten die vooral verwijzen naar gebrek aan capaciteit en beschikbaarheid (5.2).

5.1 Knelpunten in de afstemming bij de schoolnabije inzet

- De hulpvraag van het onderwijs komt dikwijls niet alleen voort uit het probleem van de deelnemer, maar ook uit de omgang van onderwijsgeevenden hiermee. Als het bijvoorbeeld gaat om een deelnemer met een oppositionele gedragsstoornis, heeft het onderwijs behoefte aan handvaten hoe hiermee om te gaan. Dit advies dient bovendien toepasbaar te zijn in de dagelijkse onderwijsrealiteit.
- In de dagelijkse praktijk van het mbo staat de loopbaanontwikkeling en de voorbereiding op de arbeidsmarkt centraal en niet de persoonlijke problematiek van de deelnemer. Dit vraagt om adviezen en interventies die aansluiten bij mogelijkheden in de loopbaanontwikkeling. Veel van de interventies en adviezen van partners zijn vooral gericht op de deelnemer en zijn leefsituatie buiten het onderwijs.
- Studenten in de Utrechtse mbo-instellingen zijn over het algemeen tussen de 15 en 28 jaar. Ze komen weliswaar vooral uit de regio Utrecht, maar soms ook (veel) verder weg: van bijvoorbeeld Heerhugowaard tot Geldermalsen, van Amsterdam tot Nijkerk. Woonplaats en leeftijd van studenten komen vaak niet overeen met het werkgebied en de leeftijdsgrenzen van de zorgpartners. Bureau Jeugdzorg werkt bv. provinciaal voor de groep van 0 tot 18 jaar. De Maatschappelijk Werk-instellingen werken gemeentegebonden voor alle leeftijden. Leerplicht/RMC werkt gemeentegebonden voor respectievelijk de groep van 4 tot 18 en tot 23 jaar. De verdeling is afhankelijk van de gemeente/RMC regio. GGZ-instellingen hebben meestal een jongerenafdeling, die soms voor jongeren van 18-21 werkt, soms van 18-23. De Jeugdgezondheidszorg werkt voor de groep van 12 tot 19 jaar en is gebonden aan de gemeentegrenzen. Regionale Expertise Centra hebben als doelgroep jongeren van 4 tot 20 jaar en werken voor de REC-regio.
- Zestienjarige studenten vallen onder de afdeling jeugd van de GGZ. De aanpak sluit vervolgens niet altijd aan bij de vraag en verwachting van de deelnemer. Gezocht zou moeten worden naar een aanpak en setting die wel aansluit.
- Een belangrijke taak van het ZAT is afstemming. Dat impliceert elkaar informeren over lopende en eerdere interventies. Bovendien is het de bedoeling ervaringen en kennis te bundelen en gebruik te maken van elkaars expertise. Doordat het onderwijs wordt geïnformeerd over de aanpak van de hulpverlening is het onderwijs beter in staat de eigen begeleidingsinzet te richten. Doordat de verschillende hulpverleners gezamenlijk aan tafel zitten kunnen aanpak en methodiek onderling afgestemd worden. Momenteel wordt het ZAT echter vooral als overleg gebruikt om studenten te bespreken en actiepunten vast te stellen. De school of de hulpverlening (of beiden) gaat vervolgens aan de slag. Een integraal (onderwijs en hulpverlening) plan van aanpak met heldere afspraken over coördinatie en monitoring ontbreekt veelal nog.
- Doordat er meerdere AMW-instellingen actief zijn in Utrecht verloopt de afstemming tussen de AMW-vertegenwoordiger in het ZAT en de andere AMW-instellingen in de stad niet altijd goed.

5.2 Knelpunten in beschikbare capaciteit voor schoolnabije inzet

- Studenten in het MBO hebben als jongvolwassene met andere persoonlijke en maatschappelijke problemen te maken dan leerlingen in het VO. Gedragsproblemen in relatie tot noodzakelijke/gewenste zelfstandigheid, problemen met huisvesting, financiën en vroeg ouderschap komen meer voor. De mogelijkheden om hiervoor snelle en adequate hulp te mobiliseren zijn te beperkt. Duidelijk moet worden op welke wijze hierin voorzien kan worden.
- Studenten kampen met problemen op uiteenlopende terreinen. Dagelijks blijkt echter dat de daarvoor geëigende hulpverleningsinstanties veelal niet bereikt worden. Culturele verschillen zijn onder meer oorzaak, daarnaast heeft men negatieve ervaringen in de hulpverlening, de wens naar onafhankelijkheid is strijdig met de vraag naar hulp of de eisen van instellingen sluiten niet aan bij de woon- en gezinssituatie. Gebleken is dat (een eerste aanzet tot) hulp op de plaats waar de studenten vertoeven een groot drempelverlagend effect heeft. Binnen het schoolgebouw lopen studenten, al dan niet gestimuleerd door hun loopbaanbegeleider, net wél even dat 'hulpkamertje' in. Daarnaast is er een grote groep studenten die, vanwege de reacties thuis, niet verwezen wíl/kan worden. Bijvoorbeeld voor allochtone meiden/jonge vrouwen kan er binnen de muren van de school meer dan daar buiten. Tenslotte is hulp die gekoppeld is aan de leerloopbaan voor veel studenten acceptabeler, omdat begeleiding erbij hoort, terwijl hulpverlening voor de probleemgevallen is.
- Beide ROC's beschikken over Schoolmaatschappelijk werkers. Duidelijk moet worden of de huidige omvang daarvan voldoende is gezien de actuele en te verwachten vraag naar SMW.

Stand van zaken bij start ZIOS-MBO-Utrecht:

Programmaministerie Jeugd en Gezin biedt aan een actieve rol te spelen bij het oplossen van knelpunten rond de leeftijdsgrens van 18 jaar.

GGZ Altrecht heeft woonplaatsbeperking opgeheven.

Zowel ROC MN als ROC ASA hebben Schoolmaatschappelijk werkers in dienst. ROC MN beschikt over 8 fte SMW en ROC ASA over 1 fte. Volgens de richtlijnen van het NJI (1 fte op 300 niveau 1-2 studenten en 1 fte op 3000 niveau 3-4studenten) zou ROC MN over 29,5 fte SMW moeten beschikken en ROC ASA over 3,8 fte.

Bij ROC MN is er is sprake van een groeimodel t.a.v. de inzet van SMW-ers met momenteel één fte op 2500 studenten (niveau 1 t/m 4) en een caseload van 265 studenten per fte. SMW wordt na een half jaar geëvalueerd op de omvang van de inzet in relatie tot de aanwezige problematiek en op de effectiviteit van de gekozen werkwijze. ROC-ASA beschikt momenteel over één fte SMW. Ook hier is sprake van een groeimodel, waarbij afhankelijk van de ervaringen toegewerkt wordt naar een omvang van 3,8 fte in 2010.

Er is een afspraak met Altrecht (GGZ) dat zij op ROC Midden Nederland drempelverlagende spreekuren houden, op dit moment 1x per 14 dagen. De ervaringen zijn positief. Vervolggesprekken vinden voor de meeste studenten plaats op Altrechtlocatie.

Er is door ROC MN samen met de Hoge school Utrecht (HU) en Kredietbank Utrecht een Schuldenproject uitgevoerd: Dit omvatte de 'Week van het Geld' (voorlichtingsbijeenkomsten voor docenten, lessenpakketten voor studenten, toneel, kraampjes), financieel spreekuur door de HU en Kredietbank (hele jaar, 1x per week) en diverse preventieve activiteiten. De doorlopende lijn die al deze activiteiten vormden is succesvol gebleken. De Kredietbank heeft zich inmiddels teruggetrokken. ROC MN en de HU zijn doorgedaan met het project. Er wordt gestreefd naar uitbreiding naar drie andere locaties van ROC MN (voorlopig nog met eigen middelen van ROC MN, in afwachting van de subsidie van de Provincie).

In samenwerking met CMB (Centrum Maliebaan, verslavingszorg) wordt op ROC MN het project "Middelengebruik en gokken/gameverslaving" uitgevoerd.

In samenwerking met de woningstichting/gemeente/hulpverlening Joost/ werkgevers in de Zorg/ project: "Talent voor zorg". Studenten krijgen mogelijkheid op wonen- werken/stagebegeleiding.

In verband met huiselijk geweld/eergerelateerde zaken heeft ROC MN een start gemaakt met een interne werkgroep en scholingen. Er zijn contacten ontwikkeld met ASHG en regionale politie.

Doelen:

- Er is een optimaal aanbod gerealiseerd van partners in de zorg dat aansluit bij de leeftijdsspecifieke vragen, bij de onderwijscontext en bij de woonplek van studenten.
- Partners bieden binnen de school de hulpverlening en begeleiding die de schoolloopbaanontwikkeling ondersteunen.
- Partners hebben hun aanbod onderling optimaal afgestemd en stellen de hulpvraag boven de beperkingen van de eigen institutionele taakstelling.
- Rond iedere casus bestaat duidelijkheid over coördinatie en monitoring.
- De schoolmaatschappelijk werkers functioneren optimaal als brug tussen interne zorg en partners buiten het onderwijs.
- Het volume en de inhoud van de schoolnabije inzet door partners sluit aan bij de vraag uit het onderwijs.

Acties:

- Inventariseren met welke partners overleg gevoerd moet worden n.a.v. aandachtspunt 4 en 5 en per mbo-instelling een overzicht maken van lopende en wenselijke samenwerkingsactiviteiten.
- De personele gevolgen van samenwerking vaststellen.
- SMW bezetting optimaliseren op basis van de feitelijke problematiek.
- Grondslag voor de berekening van noodzakelijke formatie SMW uitwerken en gezamenlijk vaststellen.
- Afstemming rond deskundigheidsbevordering RMC-consulenten m.b.t. functioneren in ZIOS-MBO.
- Afstemmen met de methodiek 'Wrap around care' en met het provinciaal project 'jeugdketentalent'.

Actoren: mbo-instellingen, partners in de zorg en gemeente

Indicatoren:

- De mbo-instellingen in Utrecht zijn van mening dat partners in de zorg schoolnabije inzet bieden die aansluit bij de vraag van het onderwijs.
- Het mbo is van mening dat deze schoolnabije inzet adequaat aansluit op de vraag vanuit de deelnemer in de context van de leerloopbaan.
- De positieve resultaten van samenwerking die bijdragen aan de ondersteuning van de schoolloopbaan worden zichtbaar in evaluatie en effectmeting.

Aandachtspunt 6: Gedragsproblematiek, handelingsverlegenheid en veiligheid

Knelpunten:

- 6.1 Docenten krijgen te maken met gedragsproblemen van studenten waar ze niet goed mee weten om te gaan. Men raakt in verlegenheid en weet vaak geen adequaat antwoord. De oorzaak is divers: de problematiek van de deelnemer is heftiger en/of complexer dan men gewend is en acceptabel acht, de docent beschikt niet over voldoende vaardigheden om de situatie adequaat te hanteren, de organisatorische omstandigheden belemmeren een adequate reactie (onvoldoende steun bij agressie) en er is gebrek aan tijd voor de noodzakelijke begeleiding en gedragstraining. Het betreft o.a.: studenten uit het speciaal onderwijs met grote gedragsproblemen (LGF biedt niet altijd voldoende begeleiding), studenten die in hun groei naar volwassenheid niet het hoofd kunnen bieden aan alles wat op hen af komt door o.a. ontbrekende oudersteun, studenten die geconfronteerd worden met problemen die voortkomen uit botsingen tussen de eigen culturele en/of religieuze achtergronden en de Nederlandse samenleving.
- 6.2 Gedragsproblematiek als knelpunt wordt niet eenduidig beschreven en geregistreerd en is daardoor moeilijk te kwantificeren. De signalen zijn er echter wel en blijken uit toename van multiproblematiek, grote diversiteit in de begeleidingsaanpak binnen het ROC en grote variatie in signalen rond handelingsverlegenheid van docenten en begeleiders.
- 6.3 Docenten/loopbaanbegeleiders zijn op dit moment niet voldoende in staat (te) omvangrijke gedragsproblemen tijdig te signaleren, in te schatten en te doseren qua begeleiding. Bovendien kunnen zij onvoldoende terugvallen op snel inzetbare, tijdelijke ondersteuning die de problematische omgangssituatie ontlast terwijl het lopende opleidingstraject voortgezet kan worden.

Stand van zaken bij start ZIOS-MBO-Utrecht:

- ROC MN is een traject gestart waarin het de bedoeling is dat alle loopbaanbegeleiders een training krijgen in 'omgaan met ongewenst gedrag'.
- ROC ASA biedt voor studieloopbaanbegeleiders training en workshops (oplossingsgericht werken, gesprekstechnieken gevorderden en stimuleren van reflectie) aan in het kader van professionalisering CGO/CGE.
- ROC MN en ROC ASA bieden SOVA-training voor studenten. Daarnaast zijn trainers van het SLC (ROC MN) en DDV (ROC ASA) op beperkte schaal van start gegaan met 'empowerment' respectievelijk 'peermediation' in groepen. Onderdeel hiervan is ook een 'train de trainer'-opzet.
- ROC MN maakt incidenteel gebruik van agressieregulatietrainingen, aangeboden door 'de Waag', AMW en andere instellingen.
- De heroriëntatiegroep van het Studieloopbaancentrum van ROC MN wordt ook gebruikt bij gedragsproblematiek. Regelmatig blijkt dit echter niet de gewenste oplossing te brengen.
- In samenwerking tussen het SLC van ROC MN en Indigo worden jaarlijks twee teams geschoold in het opmerken van signalen die kunnen verwijzen naar gedragsproblematiek.
- Veiligheidsincidenten worden op ROC MN in toenemende mate systematischer geregistreerd met meer aandacht voor de effecten en de beleving bij de docent. Er wordt aan gewerkt om het vervolstraject na registratie meer inhoud te geven.
- Op ROC ASA is het project Werken aan een Veilig Leerklimaat gestart in augustus 2010. Er doen mbo- en vmbo- teams van de locatie Nieuw Welgelegen mee. Het project richt zich op het versterken van de weerbaarheid van docenten en studenten.
- De Utrechtse School biedt voor het mbo in enkele gevallen een alternatief voor studenten die vastlopen. Wat ontbreekt is opvang/begeleiding parallel aan het lopende mbo-opleidingstraject.
- De werkgroep Plusvoorziening bestudeert de opzet van de toekomstige plusvoorziening.

Doelen:

- Docenten zijn bekwaam in het herkennen (signaleren) en beoordelen van gedragsproblematiek. Ze zijn in staat een inschatting te maken van de invloed van achterliggende factoren en delen complexe vragen tijdig met anderen.
- Er zijn programma's, voorzieningen en omstandigheden gerealiseerd die parallel aan het lopende opleidingstraject oplossingen bieden bij gedragsproblematiek.
- Er bestaan effectieve verbindingen tussen sociale veiligheid en de zorgstructuur.
- Er is sprake van optimale registratie, kwalificatie en trendanalyse van gedragsproblematiek.
- Er zijn onder verantwoordelijkheid van de directie gezamenlijke afspraken vastgesteld over omgaan met normen en waarden en het reageren op normoverschrijding. Deze afspraken worden systematisch geëvalueerd.

Acties:

- Mogelijkheden onderzoeken om gedragstraining te bieden in een programma parallel aan het opleidingsprogramma, zodat de student zijn/haar opleiding kan voortzetten.
- Onderzoeken welke partners mogelijk een bijdrage kunnen leveren in dit programma.
- Registratie en kwalificatie van gedragsproblematiek verbeteren.
- Meer aandacht voor het bespreken van gedragsproblematiek in opleidingsteams en de effecten ervan op de docent.
- Aandacht voor ondersteuning vanuit de directie bij bedreigende situaties.
- Huidige training van Indigo 'Omgaan met ongewenst gedrag' op meer locaties van ROC MN invoeren en starten bij ROC ASA (zie hoofdstuk 4).
- Training Indigo op ROC MN bovendien uitbreiden met een module over adequaat inschatten, analyseren en verwijzen.
- Streefcijfers vaststellen m.b.t. het bereik van de scholing door Indigo en het CJG verzoeken om aanbod aan opvoedingsondersteuning en oudercoaching toegankelijker te maken voor het mbo.

Actoren: mbo-instellingen, partners in de zorg en gemeente Utrecht

Indicatoren:

- Er zijn voor mbo-studenten verschillende alternatieve trajecten/projecten beschikbaar (op maat van de betreffende deelnemer) ingeval van gedragsproblemen.
- De incidentenregistratie van de mbo's is op orde en er wordt inhoud gegeven aan adequate vervolgacties.

4. VOORSTELLEN PERSONELE INZET PARTNERS IN HET ONDERWIJS

Inleiding:

In het vorige hoofdstuk is de huidige stand van zaken geschetst en zijn voorstellen voor verbetering geformuleerd. De aandachtspunten vier en vijf gaan met name over de samenwerking met partners buiten het onderwijs, die het mbo als kansrijk ziet bij het realiseren van de VSV-doelen. De voorgestelde acties worden in dit hoofdstuk verder geconcretiseerd om inzichtelijk te maken wat het specifieke voorstel aan iedere partner omvat. Daarbij is bovendien de weging gemaakt of de inhoud en omvang van de voorstellen aansluit bij de mogelijkheden van de interne zorgstructuur van het mbo.

Wanneer bv. binnen de school het niveau van vroegsignalering en effectief opschalen nog onvoldoende tot ontwikkeling is gekomen zal de beschikbaarheid van partners in de school naar verwachting niet het beoogde resultaat opleveren. De voorstellen in dit hoofdstuk kunnen daarom opgevat worden als haalbaar en kansrijk en niet als een opsomming van alles wat de mbo-instellingen voor mogelijk houden. Het zijn bovendien voorstellen die aansluiten bij de vastgestelde problematiek onder studenten en die als potentieel succesvol gezien mogen worden gezien eerdere ervaringen..

De uitwerking in dit hoofdstuk betreft in eerste instantie de voorstellen voor de bezetting van de zorg- en adviesteams (ZAT's) op verschillende locaties. Bij ZAT's gaat het om een landelijke basisvoorziening. Alle mbo-instellingen in Nederland beschikken over één of meerdere ZAT's en er zijn landelijke richtlijnen voor wat betreft aantallen en samenstelling. Hierin wordt uitgegaan van één ZAT op 3000 niveau 3-4 studenten en één ZAT op 500 niveau 1-2 studenten.

Wanneer dit vertaald wordt naar de Utrechtse situatie zou ROC MN over vijf ZAT's voor de 3-4 populatie moeten beschikken en 15 ZAT's voor de 1-2 populatie. ROC ASA zou volgens diezelfde richtlijn moeten beschikken over respectievelijk één ZAT voor 3-4 studenten en één ZAT voor de 1-2 populatie. De voorgestelde aantallen liggen lager, omdat er in het Utrechtse mbo naast de ZAT's ook interne zorgteams actief zijn die deels de taak van het ZAT kunnen vervullen.

Vaste deelnemers van het ZAT-MBO in de landelijk richtlijn zijn: Leerplicht/RMC; AMW; GGD; BJZ; GGZ; REC-4 en politie (politie op agenda).

Geadviseerde (afhankelijk van de probleemdruk) deelnemers zijn: verslavingszorg en MEE.

Voor (regio) Utrecht betekent dit: als vaste deelnemers: Leerplicht/RMC; wijkwelzijnsorganisaties (AMW); GG&GD Utrecht of GGD-MN; BJZ en Altrecht (GGZ). Deelname REC-4 is afhankelijk gesteld van nadere afspraken over passend onderwijs.

Van de geadviseerde deelnemers is soms centrum Maliebaan vertegenwoordigd.

Politie is deels vertegenwoordigd door aanwezigheid van het Adviespunt Huiselijk Geweld (ASHG)

In het tweede deel van dit hoofdstuk zijn voorstellen uitgewerkt die het karakter hebben van preventieve inzet (vanuit de partner gezien) door partijen binnen de school. Het gaat hierbij om zeer verschillende werkvormen en methodieken waarmee in veel gevallen in het verleden, in de vorm van pilots en experimenten, al ervaring is opgedaan. De voorstellen zijn gewogen op urgentie en relevantie en voorzien van een codering. Code rood is hoogste urgentie en dit neemt af richting oranje en geel.

De beoordeling heeft plaatsgevonden op grond van:

1. De geconstateerde probleemdruk
2. Beleidsprioriteiten
3. Urgentie gezien de lopende praktijk

Sub 1: Voor het vaststellen van de probleemdruk is de centrale vraag: Hoeveel studenten hebben naar verwachting behoefte aan een bepaalde interventie gezien hun persoonlijke en maatschappelijke problematiek? De verwachting was dat de bestaande databestanden voldoende informatie bevatten om deze vraag te beantwoorden. Dat bleek in de praktijk echter niet het geval. De bestaande registraties van het Studieloopbaancentrum (SLC) en de deelnemersdienstverlening (DDV) bleken onvergelykbaar. De registratie van ROC ASA was bovendien te onvolledig om in te zetten voor deze analyse. De cijfers die voortkwamen uit de VSV-regiomonitor gaven wel meer inzicht in de totale populatie maar sloten onvoldoende aan bij het aanbod. De omvang van bv. een categorie als psychosociale problematiek kan niet zomaar vertaald worden in vragen aan de GGZ, Bureau Jeugdzorg of Algemeen Maatschappelijk Werk.

Door intensieve samenwerking met het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt (KBA) is er toch een realistische schatting tot stand gekomen. De probleemdruk is berekend door twee bronnen te vergelijken. Enerzijds de uitkomsten van de VSV-regiomonitor met een analyse van de achtergronden van VSV onder studenten op ROC MN, anderzijds de registratie van schoolmaatschappelijk werkers binnen ROC MN.

KBA heeft de uitkomsten van deze bestanden vergeleken en op grond daarvan schattingen gedaan. Deze zijn uitgewerkt per probleemcategorie voor studenten jonger dan 23 jaar (bijlage 1). De cijfers hebben betrekking op de populatie ROC MN 2007-2008. De gemiddelde omvang daarvan bedroeg 17669 studenten. Soms zijn er grote verschillen tussen de KBA berekening en de specifieke SMW registratie. In die gevallen is dit vermeld.

Sub 2: De wenselijkheid of noodzaak van bepaalde activiteiten kan ook beïnvloed worden door ontwikkelingen in de regionale beleidsagenda m.b.t. zorg en onderwijs. Actueel zijn de ontwikkelingen rond passend onderwijs en de veranderingen in het jeugdbeleid. Een duidelijk voorbeeld van een beleidsprioriteit betreft de ziekteverzuimbegeleiding als gevolg van de aandacht voor VSV. Door intensievere verzuimcontrole neemt het ziekteverzuim toe. Prioriteit voor ziekteverzuimbegeleiding is dan een logisch gevolg hiervan.

Sub 3: Tenslotte de lopende praktijk. Urgentie voor een bepaald voorstel voor samenwerking kan ook (deels) beïnvloed worden door de lopende praktijk. Wanneer er voor bepaalde vraagstukken bv. ook alternatieven voorhanden zijn of als aan het betreffende vraagstuk al deels via een andere interventie gewerkt wordt kan dat de urgentie beïnvloeden.

Tenslotte. In de rubriek huidige inzet zijn de activiteiten opgenomen die bij de start van het ZIOS-MBO traject door partners werden gerealiseerd binnen de mbo-instelling. De rubriek huidige financier sluit hierbij aan. In deze rubriek zijn de partijen genoemd die de activiteiten in de rubriek huidige inzet bekostigen. Dat betekent niet dat zij per definitie ook de financier zijn van de voorgestelde activiteiten.

Onderwerp	Huidige inzet partners	Uitbreiding met:
<p>Zorg- en adviesteams: Een ZAT komt gemiddeld zes maal per jaar twee uur bijeen. Naast vergadertijd is tijd gemoeid met voorbereiding (dossieranalyse) en nawerk (uitvoering werkafspraken). Deelname van het REC kan in principe in alle ZAT's aan de orde zijn. Of dit daadwerkelijk gerealiseerd wordt hangt af van de ontwikkelingen rond passend onderwijs.</p>		
ZAT ROC-MN Vondellaan (vanaf 08-10-2009)	Altrecht; Maatschappelijk werk (WWO); LP/RMC; Centrum Maliebaan.	BJZ; ASHG; GG&GD.
ZAT ROC-MN Amerikalaan (vanaf 23-06-2004)	Maatschappelijk werk (WWO); LP/RMC; BJZ; Centrum Maliebaan.	Altrecht; GG&GD; ASHG 'Politie' op afroep.
ZAT ROC-MN Amersfoort (vanaf 14-06-10)	GGD/Riagg/MEE/BJZ Trajectbureau/Beweging 3.0 Centrum Maliebaan Gemeente Soest Nieuwe perspectieven (op afroep) Jeugdpolitie (op afroep) Stg. Stadsring (op afroep)	
ZAT ROC-MN Nieuwegein (beoogd sept. 2011)		Altrecht; LP/RMC; GGD; BJZ; Centrum Maliebaan; Maatschappelijk werk (Vitras/CMD); ASHG; Reclassering.
ZAT ROC-MN Zeist (vanaf 22-04-08)	GGD; Vitras/CMD; LP/RMC	BJZ
ZAT ROC-ASA regionaal (vanaf 2007)	- BJZ - Leerplicht/ RMC - REC cluster 4/ De Pels - MEE - Centrum Maliebaan - Politie (op afroep)	- Altrecht - GG&GD/ jeugdarts - Reclassering (op afroep)
<p>Prioritering: De ZAT's vormen de basis voor de structurele samenwerking tussen onderwijs en partijen in de zorg en zijn belangrijk als 'sluitstuk' in de opschaling van interventies en multidisciplinaire afstemming. Dit betreft opschaling die noodzakelijk is bij toenemende intensiteit en complexiteit van problematiek. Van opschaling kan ook sprake zijn wanneer anderen in het gezin- en vrijetijdssysteem betrokken worden bij de aanpak. Het ZAT is bovendien van belang in de bewaking en ontwikkeling van de werkafspraken tussen de samenwerkende partijen en het signaleren van 'witte vlekken' in het begeleidingsaanbod. Urgentie: code rood</p>		

Preventieve inzet partners naast ZAT

Onderwerp	Huidige inzet partners	Nieuwe/uitbreiding inzet partners		Huidige Financier
		Inhoud	Omvang	
GG&GD Utrecht en GGD Midden-Nederland				
Ziekteverzuimbegeleiding ontwikkelen in het kader van de landelijke richtlijnen	Participatie in verschillende voorbereidende werkgroepen van het Project: 'De schoolarts in het ROC'	Schoolarts op alle (hoofd)locaties ROC MN (VL, AL, N'gein, A'foort). Op ASA-locaties in Utrecht en Amersfoort en op hoofdlocatie Nimeto en GLU. Ontwikkelen protocol ziekteverzuim-begeleiding	Bij aanvang 4 uur p/w per hoofdlocatie, met een verwachte uitgroei naar 8-12 uur p/w per hoofdlocatie	Gemeente
<p>Prioritering:</p> <ul style="list-style-type: none"> Inzet van een medische discipline is in voorkomende gevallen voor de school noodzakelijk om effectief op ziekteverzuim te kunnen reageren. Zonder de mogelijkheid van een medische taxatie is de school regelmatig niet bij machte om ziekteverzuim op de juiste wijze in te schatten. Uit onderzoek blijkt dat systematische aandacht en begeleiding bij ziekteverzuim resulteren in de afname hiervan en bijdragen aan het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Ziekteverzuim groeit, nu verzuimcontrole vanuit school consequenter wordt. Het is van belang dat jongeren ter voorbereiding op stage en werk vertrouwd raken met de consequenties van ziekteverzuim. Urgentie: code oranje 				
Inzet geneeskundig specialist voor brede gezondheidsproblematiek		- Een vast gezondheids-spreekuur. - Daarnaast activiteiten ontwikkelen m.b.t. 'de gezonde school' ROC MN; ASA Utrecht	- 2 uur p/w op de vier hoofdlocaties van ROC MN en 1 locatie van ASA-Utrecht . - 2 uur per week ontwikkeltraject, daarna 4 uur per week uitvoering activiteiten	
<p>Prioritering:</p> <ul style="list-style-type: none"> Volgens de KBA-berekening kampen naar schatting 223 jongeren met gezondheidsproblemen. Uit de resultaten van 'Test je leefstijl' in het schooljaar 2009-2010, waarbij 8000 MBO-studenten verdeeld over 20 ROC's een vragenlijst hebben ingevuld over hun leefgewoonten, blijkt dat een relatief grote groep mbo-studenten een ongezonde leefstijl heeft. Dit geldt vooral voor bewegen, sedentair gedrag (zitten achter de computer en/of televisie), groente- en fruitconsumptie, alcoholgebruik bij minderjarige mbo-studenten, roken (bij vrouwen) en drugsgebruik (softdrugs en harddrugs). In het kader van aandacht voor 'de gezonde school' achten de ZIOS-partners tijdige informatie en voorlichting voor groot belang. Urgentie: code geel 				

Preventieve inzet partners naast ZAT

Onderwerp	Huidige inzet partners	Nieuwe/uitbreiding inzet partners		Huidige Financier
		Inhoud	Omvang	
Altrecht/GGZ/JOVO				
Drempelverlagende gesprekken	Op ROC-MN loc. Vondellaan 2 uur p/14 dgn	Op alle (hoofd) locaties ROC MN (VL, AL, N'gein, A'foort) Op vier locaties van ROC ASA Utrecht (Australiëlaan 23/25, Columbuslaan, Grebbeberglaan, Bontekoelaan.	Schatting : 160 uur p/j Schatting: 160 uur p/j	Zorgverzekering
Behandelingen in de school (voor bep. doelgroepen)		Op alle (hoofd) locaties ROC MN (VL, AL, N'gein, A'foort) Op termijn op vier locaties van ROC ASA Utrecht (AL/CL/GL/BL)	Op basis van voordracht SMW. Schatting: 10 behandeltrajecten p/j Op basis van voordracht SMW. Schatting:10 behandelingen p/j	
Bijdrage in scholing-studiedagen voor SLC/AZ-ers/LBB	Gem. 1x per jaar 1 dag op Vondellaan	Op alle (hoofd) locaties ROC-MN (VL, AL, N'gein, A'foort) 1 dag per jaar	32 uur p/j	Zorgverzekering
Trainingen op maat voor DDV team (bijvoorbeeld over agressie, depressie)		Op ROC-ASA aansluitend op behoefte vanuit DDV team	Afhankelijk van behoefte vanuit DDV team. Schatting: 20 uur p/j	

Prioritering:

- De omvang van de doelgroep met GGZ problematiek is een globale schatting. Uit de KBA-berekening komt een aantal van 624 studenten naar voren met psychosociale problematiek. Dit betreft echter meer dan GGZ problematiek. Uit de specifieke SMW-registratie, waar wel specifiek de GGZ-gerelateerde problematiek is vastgesteld, komt een aantal van 270 studenten met GGZ problematiek naar voren.
- Uit praktijkervaring van ROC-MN komt naar voren dat drempelverlagende gesprekken bijzonder goed functioneren. Het afgelopen jaar hebben 80 van dergelijke gesprekken plaatsgevonden. In 79 gevallen is het gelukt de deelnemer te bewegen om de stap naar de GGZ hulpverlening te maken.
- Ook de behandeling binnen de school is in voorkomende gevallen van groot belang en effectief gebleken. Het gaat hier om studenten die anders de stap naar de GGZ niet maken. Culturele verschillen spelen hierbij vaak een rol. Het gaat hierbij ook regelmatig om allochtone studenten.
- De scholing door Altrecht draagt bij aan een adequate reactie van docenten/mentoren bij afwijkend gedrag. De kansen voor studenten om zich te kunnen handhaven binnen het reguliere onderwijsproces nemen hierdoor toe.
- **Urgentie: code rood**

Preventieve inzet partners naast ZAT

Onderwerp	Huidige inzet partners	Nieuwe/uitbreiding inzet partners		Huidige Financier
		Inhoud	Omvang uitbreiding	
Indigo				
Professionalisering in signalering van persoonlijke en maatschappelijke problematiek.	In schooljaar 2009-2010 trainingen signaleren op vier hoofdlocatie ROC-MN.	Op ROC MN en ROC ASA trainingen, studiedagen en thema-bijeenkomsten.	ROC MN loc. (VL/CL/N'gein en A'foort) 4 maal per jaar één dagdeel training voor AZ-ers. Tot.64 uur p/j Daarnaast training loopbaanbegeleiders. 10 teams 2 dagdelen Tot.80 uur p/j ROC-ASA loc. (AL/CL/GL/BL) 4 maal per jaar één dagdeel training. Tot.64 uur p/j	Gemeente
<p>Prioritering:</p> <ul style="list-style-type: none"> In de KBA-berekening vallen jaarlijks 1600 studenten in de categorie gedragsproblematiek. Dit is de doelgroep van de trainingen van Indigo. Adequate en tijdige inschatting van problematiek vergroot de kans op succes in de begeleiding. Urgentie: code rood 				
Algemeen maatschappelijk werk (AMW) en Wijk Welzijnsorganisaties (WWO)				
Deelname AMW (WWO/ Vitras/Zuwe) in contacten met MBO	Gebeurt al door MW van 2 WWO's	- AMW-contacten uitbreiden naar andere AMW-organisaties dan WWO (Vitras/Zuwe)	- contacten over hulpverlening (wekelijks) - Paar keer per jaar overleg/afstemming	Gemeente
<p>Prioritering:</p> <ul style="list-style-type: none"> Schoolmaatschappelijk werk moet voor omvangrijkere persoonlijke en maatschappelijke problematiek snel kunnen schakelen naar het algemeen maatschappelijk werk. Schoolmaatschappelijk werk is een basisvoorziening in het mbo. Door SMW wordt brede persoonlijke en maatschappelijke begeleiding geboden wanneer er sprake is van niet-onderwijsgerelateerde problematiek. Voor cijfers m.b.t. probleemdruk wordt verwezen naar persoonlijke en maatschappelijke problemen in de andere rubrieken. Door de aanwezigheid van SMW is er al een groot bereik als het gaat om AMW-problematiek. Urgentie: code geel 				

Preventieve inzet partners naast ZAT

Onderwerp	Huidige inzet partners	Nieuwe/uitbreiding inzet partners		Huidige Financier
		Inhoud	Omvang uitbreiding	
Centrum Maliebaan				
Project middelengebruik	Project gedraaid op ROC MN Amerikalaan 36 maal dagdeel	Uitbreiding naar ROC MN locaties N'gein, VL en A'foort	Totaal 576 uur p/j	Gemeente en Zorgverzekering
Drempelverlagende gesprekken	Gebeurt bij ROC MN op aanvraag op locatie Vondellaan	Voortzetting + uitbreiding naar ROC MN AL/N'gein/A'foort. Uitbreiding naar 4 locaties ROC-ASA (AS/CL/GL/BL)	Op verzoek naar aanleiding van vraag. Schatting: 80 -100 uur p/j Op verzoek naar aanleiding van vraag. Schatting: 80 -100 uur p/j	Gemeente en Zorgverzekering

Prioritering:

- Volgens de KBA-berekening is er jaarlijks bij 31 studenten sprake van verslavingsproblematiek en uit de SMW-registratie komt een aantal van dertig naar voren.
- Uit de resultaten van 'Test je leefstijl' blijkt dat de gemiddelde alcoholconsumptie van mbo-studenten op 5,1 glazen per week ligt. Vooral in het weekend wordt door een aanzienlijk deel van de studenten relatief veel gedronken. 45% dronk 5 glazen of meer en 13% zelfs 10 glazen of meer per dag.
- 29% van de deelnemende studenten in hetzelfde onderzoek gaf aan wel eens hasj/wiet te hebben gebruikt en 7% harddrugs (zoals cocaïne en XTC).
- Van de hasj/wiet gebruikers gaf 47% (16% van alle studenten) aan meer dan 10 keer hasj/wiet gebruikt te hebben; zij behoorden hiermee tot frequente gebruikers. Van de harddrugs gebruikers gaf 8% (1% van alle studenten) aan meer dan 10 keer harddrugs gebruikt te hebben.
- Gezien de uitkomsten van 'Test je leefstijl' is de veronderstelling gerechtvaardigd dat slechts een deel van de studenten met verslavingsproblemen bereikt wordt.
- Verslavingsproblematiek van studenten, met name de harddrugsverslaving, veroorzaakt in toenemende mate een probleem met betrekking tot de veiligheid op de ROC's. Gevolg: ROC-locaties worden meer en meer gezien als plaats waar gehandeld wordt/kan worden.
- **Urgentie: code oranje**

Preventieve inzet partners naast ZAT

Onderwerp	Huidige inzet partners	Nieuwe/uitbreiding inzet partners		Huidige Financier
		Inhoud	Omvang uitbreiding	
Gemeentelijke Kredietbank				
Back-office voor spreekuur schuldhulpverlening HU.	Kredietbank was back-office voor de uitvoerders van het financieel spreekuur van de HU op ROC MN (40 weken) ½ à 1 uur	Back-office functie handhaven en uitbreiding naar 3 andere locaties ROC MN en Nimeto	40 x 2 uur = 80 uur p/jaar	Gemeente
Organiseren van (preventieve) activiteiten	Op ROC ASA wordt dit vormgegeven via het leerbedrijf Binnenloper (Servicecentrum onderwijs & arbeid). De Kredietbank participeerde in de projectgroep 'Schulden' van ROC MN	Op ROC MN participatie van Kredietbank in de projectgroep 'Schulden' voortzetten	2 uur per maand = 24 uur per jaar	Gemeente
Hogeschool Utrecht				
Spreekuur schuldhulpverlening	ROC MN locatie VL 1 x p/week (40 weken) 2 uur.	Uitbreiding naar locaties ROC MN N'gein, AL en A'foort en Nimeto	4 x 80 uur p/jaar Totaal 320 uur p/j	SIA-RAAKproject
Organiseren van (preventieve) activiteiten	Op ROC MN op 1 locatie (Vondellaan) - "Week van het geld" (docentenbijeenkomsten, 'geldlessen' voor studenten, pauze-activiteiten, bezoek geldmuseum) - budgetworkshops - korte voorlichting/info op ouderavonden	Op ROC MN op 4 locaties - Week/dag van het geld - budgetworkshops - overig	4 uur per week per hoofdlocaties ROC MN Totaal 640 uur p/j	SIA-RAAKproject

Prioritering:

- Volgens de KBA-berekening is er jaarlijks bij 31 studenten sprake van verslavingsproblematiek en uit de SMW-registratie komt een aantal van dertig naar voren.
- Uit de resultaten van 'Test je leefstijl' blijkt dat de gemiddelde alcoholconsumptie van MBO-studenten op 5,1 glazen per week ligt. Vooral in het weekend wordt door een aanzienlijk deel van de studenten relatief veel gedronken. 45% dronk 5 glazen of meer en 13% zelfs 10 glazen of meer per dag.
- 29% van de deelnemende studenten in hetzelfde onderzoek gaf aan wel eens hasj/wiet te hebben gebruikt en 7% harddrugs (zoals cocaïne en XTC).
- Van de hasj/wiet gebruikers gaf 47% (16% van alle studenten) aan meer dan 10 keer hasj/wiet gebruikt te hebben; zij behoorden hiermee tot frequente gebruikers. Van de harddrugs gebruikers gaf 8% (1% van alle studenten) aan meer dan 10 keer harddrugs gebruikt te hebben.
- Gezien de uitkomsten van 'Test je leefstijl' is de veronderstelling gerechtvaardigd dat slechts een deel van de studenten met verslavingsproblemen bereikt wordt.
- Verslavingsproblematiek van studenten, met name de harddrugsverslaving, veroorzaakt in toenemende mate een probleem met betrekking tot de veiligheid op de ROC's. Gevolg: ROC-locaties worden meer en meer gezien als plaats waar gehandeld wordt/kan worden.
- **Urgentie: code oranje**

Preventieve inzet partners naast ZAT

Onderwerp	Huidige inzet partners	Nieuwe/uitbreiding inzet partners		Huidige Financier
		Inhoud	Omvang uitbreiding	
Jeugd- en zedenpolitie en advies- en steunpunt Huiselijk geweld (ASHG)				
Interventiemogelijk heden	Consultatie t.b.v. SMW	Crisisinterventie + op locaties ROC MN en ROC-ASA komen indien nodig	Afhankelijk van het aantal (inschatting op jaarbasis 40 – 80 interventies)	Min. Justitie
Prioritering: <ul style="list-style-type: none"> In de KBA-monitor wordt mishandeling/huiselijk geweld niet apart gemeten. Uit de SMW-registratie blijkt dat in drie maanden tijd 28 studenten te maken hebben met mishandeling en seksueel misbruik. Op jaarbasis komt dit neer op 84 gevallen. Het terugdringen van mishandeling en huiselijk geweld is landelijk een prioriteit. Urgentie: code geel 				
Reclassering/BJZ/Veiligheidshuis/REC-4/Leerplicht/GGZ				
Samenhangende begeleiding bij terugkeer in het onderwijs na detentie.	Verschillende partners hebben een rol die onvoldoende onderling is afgestemd.	Onderlinge afstemming realiseren op begeleidingsaanbod richting MBO bij herstart in MBO na detentie (voor 18- en 18+). Afstemmen met Nimeto en GLU.	Afhankelijk van aantal terugplaatsingen. Schatting 30-50 gevallen per jaar	Provincie, Justitie, OCW, Gemeente
Prioritering: <ul style="list-style-type: none"> De prioriteit wordt hier met name ingegeven door het veiligheidsrisico. Vooral nog lijkt het vooral een zaak van scherpere afspraken over bestaande taken en functies. Het is nog onduidelijk of extra personele inzet noodzakelijk is. Urgentie: code rood 				
REC /(+ zie ook Reclassering)				
Inzet expertise REC		Overleg inzet REC bij trainingen/ themadagen op aanvraag SMW/IZ		
Prioritering: Inhoud en vorm samenwerking REC wordt sterk bepaald door ontwikkelingen rond passend onderwijs.				

Preventieve inzet partners naast ZAT

Onderwerp	Huidige inzet partners	Nieuwe/uitbreiding inzet partners		Huidige Financier
		Inhoud	Omvang uitbreiding	
'Talent voor zorg' door Mitros /SSH				
Huisvesting en begeleiding		Inzet wordt uitgebreid	Op basis van vraag	Provincie Gemeente
<p>Prioritering:</p> <ul style="list-style-type: none"> Talent voor Zorg is een samenwerkingsverband tussen een zorginstelling, huisvesting en onderwijs en is gebaseerd op het concept werken-opleiden-wonen. Mocht een student stoppen met werk en/of opleiding dan vervalt de huisvesting. Tot op heden zijn goede resultaten geboekt bij een zorgorganisatie en zorgopleiding. Het is aan te bevelen dit concept uit te breiden. Volgens de KBA-berekening hebben jaarlijks 23 studenten te maken hebben met huisvestingsproblemen. Ook hier bestaat het vermoeden dat de werkelijke problematiek groter is. Uit de specifieke SMW-registratie blijkt namelijk dat jaarlijks 90 studenten die zich melden bij het SMW aangeven dat ze te maken hebben met problemen op het gebied van huisvesting. Meegewogen moet worden dat problemen in de huisvesting vaak desastreuze gevolgen hebben voor de schoolloopbaan. Urgentie: code geel 				

5. PLANREALISATIE EN HUIDIGE FINANCIERING

Inleiding:

In de opsomming van uitgangspunten in hoofdstuk twee wordt o.a. gesproken over de optimale inzet van budgetten door bundeling en flexibel omgaan met oormerking (ontschotten). Voorwaarde hiervoor is transparantie. Inzicht bieden in de financiële middelen die ingezet (kunnen) worden ten behoeve van de doelgroep. Het gaat dan in het geval van het mbo niet alleen om voortijdige schoolverlaters maar om alle studenten die aanvullende ondersteuning nodig hebben. Voor de gemeente gaat het om het toekennen van middelen aan organisaties die als (potentiële) samenwerkingspartner gezien worden. Daarnaast gaat het om gemeentelijke middelen die ingezet worden voor VSV. De financiering vanuit Agis is niet opgenomen in dit overzicht. De financiering bestaat met name uit de vergoeding van de zorg voor leerlingen van het mbo die bij Agis verzekerd zijn en/of voortkomen uit afspraken die met betrokken zorginstellingen zijn gemaakt.

Het is moeilijk om deze kosten te kwantificeren omdat deze gegevens op dit niveau niet uit de bestaande registratie te halen zijn.

De inventarisatie wordt belangrijk wanneer de voorgestelde samenwerking niet bekostigd kan worden uit de lopende (basis) subsidie of (basis)bekostiging. Belangrijk hierbij is om in gedachten te blijven houden dat het in ZIOS niet gaat om dienstverlening van de ene partij aan de andere maar om bundeling van krachten waardoor beide partijen hun kerntaak beter kunnen uitvoeren. Bekostiging wordt dan ook primair gezocht in de financiering van basisactiviteiten.

Het kan natuurlijk voorkomen dat basisfinanciering niet toereikend is om de voorgestelde plannen te realiseren. Dan is het zaak met elkaar te bepalen waar de primaire verantwoordelijkheid voor de betreffende activiteit ligt op de schaal tussen onderwijs en hulpverlening. Soms zal dit vooral het onderwijs zijn, soms de hulpverlening en in sommige gevallen zal gemengde bekostiging voor de hand liggen. In Rotterdam is hiervoor een werkbaar model ontwikkeld dat na aanpassing ook voor Utrecht bruikbaar kan zijn.

Beschikbare middelen voor zorgstudenten ROC ASA 2009-2010			
Herkomst	Aard en doel	Achtergrond en voorwaarden	Bedrag per jaar
Structurele middelen			
VOA	Rijksbijdrage	o.b.v. studenten niveau 1-2; in lumpsum; zonder verantwoordingsverplichting	€ 358.064
IBO			€ 620.000
Bijdrage gehandicaptenbeleid	Rijksbijdrage		€ 10.000
LGF-middelen	Rijksbijdrage	t.b.v. individuele begeleidingstrajecten	€ 30.000
Bijdrage School-maatschappelijk werk	Rijksbijdrage		€ 28.000
Tijdelijke middelen			
VSV-middelen gemeente Utrecht	Projectgeld t.b.v. VSV in het kader van Utrechtse Onderwijsagenda	Gedeeltelijk verbonden aan target	€ 250.000
Prestatiemiddelen VSV convenanten	Middelen t.b.v. reductie VSV	Verbonden aan target behaalde reductie VSV	€ 83.225

Beschikbare middelen voor zorgstudenten ROC MN 2009-2010

Herkomst	Aard en doel	Achtergrond en voorwaarden	Bedrag per jaar
Structurele middelen			
VOA	Rijksbijdrage	o.b.v. studenten niveau 1-2; in lumpsum; zonder verantwoordingsverplichting	€ 5.177.408
IBO	Rijksbijdrage t.b.v. versterking begeleiding aan zorgleerlingen	Deel o.b.v. VOA-studenten, deel o.b.v. studenten en diploma's (alle niveaus); verantwoording onder intern geormerkte structurele bekostiging en in de jaarrekening.	€ 4.115.000
Bijdrage gehandicaptenbeleid	Rijksbijdrage	Toegerekend aan SLC; verantwoording door SLC	€ 56.000
LGF-middelen	Rijksbijdrage	t.b.v. individuele begeleidingstrajecten	€ 312.000
Bijdrage Schoolmaatschappelijk werk	Rijksbijdrage	Specifieke verantwoording	€ 639.180
Tijdelijke middelen			
VSV-middelen gemeente Utrecht	Projectgeld t.b.v. VSV in het kader van Utrechtse Onderwijsagenda	Gedeeltelijk verbonden aan target	€ 125.605
Convenantsmiddelen Extra maatregelen RMC-regio Utrecht	Middelen t.b.v. aanpak verzuim	Inhoudelijke verantwoording	€ 474.692
Convenantsmiddelen Extra maatregelen Eem en Vallei	Middelen t.b.v. terugdringen VSV	Inhoudelijke verantwoording	€ 246.400
Prestatiemiddelen convenanten	Middelen t.b.v. reductie VSV	Verbonden aan target behaalde reductie VSV	€ 295.240

Kanttekening bij de inventarisaties van de ROC's:

De getallen van ROC MN hebben betrekking op de gehele instelling terwijl de bedragen van ROC-ASA uitsluitend de Utrechtse vestiging betreffen.

Gemeentelijke middelen voor jeugd en zorg / onderwijs: 2010

Huidige Bestemming	Omvang budget en herkomst	Activiteit
GG&GD Stad Utrecht	€ 9.468.058 (3 bronnen: Brede Doeluitkering (BDU) CJG + rijksbijdrage vaccinaties + gemeentelijke begroting)	- Wettelijke kerntaken jgz 0-19 - Maatwerk 0-4 - Maatwerk 4-19
Inzet Opvoedingsondersteuning (DMO)	€ 11.160.000 Vanuit de BDU CJG (is incl. JGZ) € 6.362.000 vanuit programmagelden jeugd en JEV	- subsidie aan wijkwelzijnsorganisaties voor inzet op jeugd en op ouders - subsidie aan Stede
Inzet VSV	€ 900.000 2010-2014, BDU Jeugd € 705.000 structureel, gemeente € 290.000 structureel, gemeente, t.b.v. Utrechtse School; vanaf medio 2011 additioneel € 500.000 op jaarbasis (na einde regeling plusvoorzieningen) € 390.000 voor 2010 en 2011, krachtwijk plannen € 3,5 mln VSV convenant 07-11	Inzet bepaald in regionaal VSV programma. Deel middelen gemeente (ca 200.000 v.d 705.000) voor leerplicht/RMC, zal na 2011 toenemen ter vervanging krachtwijk middelen) ROC's ontvangen in kader van VSV-convenant 2500 per VSV-er minder. (prestatiemiddelen). Vervolg Rijksbeleid na 2011 nog niet duidelijk.
Inzet Sociale Zaken	€ 5,2 mln vanuit programma Sociale Zaken	Schuldhelpverlening - met name trajecten schuldhulpverlening van Sozawe en Stadsgeldbeheer. Slechts een klein deel hiervan betreft trajecten aan jongeren. - inclusief € 40.000 subsidie aan WWO's voor budgetbegeleiding en voorlichting aan jongeren met schulden.

Toelichting inzet van middelen in regionaal verband:

- op het gebied van opvoedingsondersteuning is dat niet aan de orde: Utrecht financiert haar eigen aanbod voor in Utrecht woonachtige kinderen en gezinnen; geen structurele afspraken met regiogemeenten over inzet/verrekening van zorg.
- op het gebied van onderwijs/VSV: wordt voorbereid door beleidsadviesgroep RMC en besloten in Stuurgroep (wethouders en schoolbesturen). Inzet voor 2010 en grotendeels ook voor 2011 is al vastgelegd. ROC's krijgen veel ruimte om zelf keuzes te maken binnen het gemeenschappelijk vastgestelde beleidskader.

Samenwerkingsverbanden gebaseerd op wettelijke taken:

- Volksgezondheid: gemeente (GG&GD) en zorgkantoor
- Openbare Geestelijke Gezondheidszorg: gemeente – GGZ – Verslavingszorg
- Voortgezet Onderwijs (Utrecht en Vechtstreek): samenwerking met ROC's is in ontwikkeling, m.n. rond de Utrechtse School (uitvoeringsorgaan van het Samenwerkingsverband VO)

Relevante samenwerkingstrajecten over de bestuurlijke grenzen heen:

- pilot 'Wrap around care': gezinsmanagement nieuwe stijl voor multiprobleemgezinnen, cofinanciering provincie-gemeente
- convenant 'Utrecht gezond' tussen AGIS – gemeente: gezamenlijke inzet op gezondheidsthema's (fysiek en psychosociaal) onder cofinanciering gemeente en zorgverzekeraar/zorgkantoor.
- VSV-convenant – Rijk (OCW), Gemeenten (18 in regio RMC 19)
- Platform Midden Nederland – vereniging van vmbo's en mbo's in 'midden Nederland' (iets groter gebied dan de RMC regio)

6. AANBEVELINGEN GEBUNDELDE KRACHT EN VOORTVARENDE AANPAK

- Maak de verdeling tussen bestuurlijke verantwoordelijkheden en institutionele verantwoordelijkheden scherp. Baseer de bestuurlijke verantwoordelijkheden op de driehoek gemeente, onderwijs en zorgverzekeraar. Borg de institutionele verantwoordelijkheid in het gezamenlijke overleg tussen directies van samenwerkende instellingen.
- Zorg ervoor dat bestuurlijk overleg en directieoverleg ook daadwerkelijk sturend kunnen zijn in de financiële en inhoudelijke keuzes.
- Geef aandacht en blijf aandacht geven aan het tijdig en structureel verzamelen van managementinformatie.
- Gebruik meerdere bronnen om de inhoud en omvang van psychosociale problematiek onder mbo-studenten te volgen. Naast de registratie SMW en de analyse van achtergronden van VSV is het zaak oorzaken van ziekteverzuim registreren. Door deelname aan 'test je leefstijl' is informatie te genereren over verslavingsgedrag, schulden en gezondheid en in de toekomst over psychosociale problematiek.
- Maak met partners afspraken over het aanleveren van informatie over contacten met mbo-studenten in het verleden, zodat op geaggregeerd niveau inzicht ontstaat in de hulpverleningsachtergronden van studenten
- Zorg voor aanscherping en afstemming van registratie zodat registratie van DDV, SLC, SMW, GGD en VSV-monitor vergelijkbaar worden.
- Vat de samenwerkingsorganisatie op als een lerende organisatie die gaandeweg een effectieve balans moet zoeken tussen vraag en aanbod. Besteed aandacht aan structurele monitoring en evaluatie. De basis voor ontwikkeling is de Plan-Do-Check-Act-cyclus.
- Voortijdig schoolverlaten is vaak het gevolg van verschillende en meevoudige problemen waaronder psychosociale problematiek. Door te investeren in psychosociale begeleiding mag een gunstig effect verwacht worden op VSV. Het is zaak de effectiviteit van psychosociale begeleiding echter niet uitsluitend hieraan af te meten. Daarnaast is het van belang vast te stellen in welke mate er sprake is van positieve effecten op motivatie en inzet van studenten en verbeterde prestaties.
- Het is zaak daarnaast resultaten vast te stellen in de verbeterde afstemming tussen mbo en partners en tussen partijen in de zorg onderling.
- Voor de uitwisseling van persoonsgegevens in multidisciplinair overleg zijn wettelijke kaders vastgesteld in de wet Bescherming persoonsgegevens. Als gevolg daarvan moet verwerking van persoonsgegevens in het ZAT gelegitimeerd worden in een uitvoeringsconvenant. Dit moet nog geregeld worden in Utrecht.
- Bewaak de aandacht voor de vraagstukken van het mbo bij de veranderingen in het jeugdbeleid. Door de focus op de leeftijdsgroep onder de achttien jaar, kan aandacht voor de inzet van o.a. GGZ, verslavingszorg en schuldhulpverlening in de knel komen.

BIJLAGE 1:

Opgesteld door het kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeid (KBA)

Auteur: Ton Eimers

Problematiek van deelnemers Schoolmaatschappelijk Werk ROC Midden Nederland

De voorliggende notitie geeft een analyse van de problematiek bij deelnemers van het Schoolmaatschappelijke werk (SMW) van ROC Midden Nederland. Het doel van de analyse is om een beeld te krijgen van de aard en omvang van de problematiek waarmee studenten van het roc te maken hebben, zodat op basis daarvan werkafspraken gemaakt kunnen worden tussen onderwijs en hulpverlening.

De analyse maakt gebruik van de gegevens van 207 studenten, die in de eerste helft van het schooljaar 2010-2011 aan het SMW hebben deelgenomen. De gegevens van de deelnemers zijn gekoppeld aan de Regiomonitor, dat wil zeggen aan de onderwijsnummergegevens. Niet van alle 207 SMW-deelnemers zijn er gegevens in de Regiomonitor bekend. In het totaal zijn er van 55 deelnemers geen gegevens bekend in de Regiomonitor: 20 van hen zijn 23 jaar of ouder, de overige 35 zijn waarschijnlijk woonachtig buiten de regio Utrecht/Eem & Vallei.

In het kader van de Regiomonitor is een onderzoek gedaan onder de deelnemers van het Studieloopbaan Centrum (SLC) en onder alle ongediplomeerde schoolverlaters van ROC Midden Nederland uit de jaren 2006-2007, 2007-2008 en 2008-2009. Om te bepalen wat het bereik is van het SMW is een vergelijking gemaakt tussen de SMW-deelnemers en studenten in het SLC/uitvallersonderzoek.

In deel 1 wordt een overzicht gegeven van de gegevens die zijn opgenomen over de 207 SMW-deelnemers, met name over de problemen waarmee zij te maken hebben.

In deel 2 is aangegeven hoe de SMW-deelnemers ingedeeld kunnen worden in de typologie die voor de Regiomonitor wordt gehanteerd.

In deel 3 wordt de SMW-groep vergeleken met andere groepen aan de hand van opleidingskenmerken (sector, niveau en leerweg).

In deel 4 wordt een raming gegeven van het aantal studenten van het ROC dat met een bepaalde problematiek te maken heeft en het 'bereik' dat het SMW heeft binnen die groepen.

Conclusies

Conclusie 1

Het merendeel van de SMW-deelnemers heeft te maken met problemen. Van hen heeft 68 procent het profiel 'gedragsproblematiek' (volgens de Regiomonitor-typologie) en 32 procent het profiel 'persoonlijke problematiek'. Deelnemers met het profiel 'gedragsproblematiek' hebben vrijwel allemaal te maken met multiproblematiek, dat wil zeggen dat zij naast de gedragsproblemen (incl. psychosociale problemen) ook te maken hebben met andere problemen, thuis en/of op school.

Conclusie 2

Afgemeten aan de zwaarte van de problematiek van de SMW-deelnemers heeft slechts een beperkt percentage te maken met externe hulpverlening: 23 procent (47 van de 207).

Conclusie 3

Het SMW heeft een nieuwe start gemaakt in september 2010 en maakt een start-/groeiperiode door. Op grond van de resultaten in de eerste vier maanden is een schatting gemaakt van het bereik van het SMW. Onder alle studenten van ROC Midden Nederland met het profiel gedragsproblematiek of persoonlijke problematiek heeft het SMW een bereik van naar schatting 35 procent.

Conclusie 4

Het SMW heeft van de totale gedrags- en persoonlijke problematiek binnen ROC-MN voornamelijk één specifiek deel in begeleiding. De SMW-populatie bestaat voor de helft uit studenten uit de sector Zorg & Welzijn en voor 65 procent uit vrouwelijke deelnemers. De SMW-deelnemers zijn daarbij relatief vaker afkomstig uit opleidingen op niveau 3-4.

Conclusie 5

De oververtegenwoordiging van vrouwelijke deelnemers leidt tot een eenzijdige kleuring van de aard en omvang van de problematiek van de SMW-deelnemers: relatief vaak psychosociale problemen, problemen in leef-/gezinssituatie, internaliserende problematiek.

Als referentie kan de deelnemerspopulatie van de Utrechtse school worden genomen: daar is 71 procent van de deelnemers mannelijk (van de mbo-groep 62 procent) en heeft 91 procent het profiel gedragsproblematiek (van de mbo-groep 86 procent).

Slotconclusie

Het SMW heeft op dit moment naar schatting 35 procent van de totale aantal studenten met gedrags- en persoonlijke problematiek in begeleiding. Aan de hand van de probleemregistratie die het SMW bijhoudt, kan van de groep studenten in begeleiding een gedetailleerd beeld worden geschetst.

Het deel van de studenten dat het SMW nog niet in begeleiding heeft, verschilt waarschijnlijk sterk van karakter met de huidige SMW-deelnemers. Naar verwachting gaat het bij de nog onbekende groep vaker om (externaliserende) gedragsproblemen.

Het SMW kan het bereik vooral vergroten binnen de sector Techniek, bij opleidingen op niveau 1 en bij bbl-opleidingen

Hierna zijn in een overzicht de gegevens weergegeven van de 207 SMW-deelnemers.

Deel 1 - Overzicht gegevens SMW

Toelichting tabellen:

De eerste tabel geeft de problematiek weer per hoofdcategorie. In de volgende tabellen zijn de hoofdcategorieën uitgesplitst naar de onderliggende, specifieke problemen. Voor de categorie 'ingrijpende gebeurtenis' is er geen verdere opsplitsing. In het totaal gaat het om 207 deelnemers. De aantallen in de tabellen kunnen niet bij elkaar worden opgeteld. Eén deelnemer kan verschillende soorten problemen hebben.

Problematiek	Aantal	%
Gedragsproblematiek	82	40
Geestelijke gezondheidsproblematiek	90	43
Sociaal netwerk en vrije tijd	59	29
Ingrijpende gebeurtenis	50	24
Lichamelijke gezondheidsproblematiek	53	26
Leef- en gezinsomstandigheden	150	72
Functioneren op school	130	63
Totaal	207	100

Specificatie gedragsproblematiek	Aantal	%
Internaliserend	40	49
Externaliserend	30	37
Binnen de school	39	48
Buiten de school	32	39
Algemeen gedragsproblematiek	2	2
Totaal	82	100

Specificatie geestelijke gezondheidsproblematiek	Aantal	%
Depressie/Suïcidale klachten/Angsten/Fobieën/Eetstoornissen	50	56
Geestelijke gezondheidsproblematiek anders	15	17
Externaliserende gezondheidsproblematiek zoals agressie	12	13
Gediagnosticeerde ontwikkelingsstoornissen volgens DSM IV	17	19
Algemeen geestelijke gezondheidsproblematiek	3	3
Totaal	90	100

Specificatie sociaal netwerk en vrije tijd	Aantal	%
Negatieve vrienden	21	36
Overlast gevend	5	8
Geïsoleerd/teruggetrokken	27	46
Relatieproblemen met leeftijdsgenoten/medeleerlingen	19	32
Totaal	59	100

Specificatie lichamelijke gezondheidsproblematiek	Aantal	%
Ziekten/handicap	8	15
Verslaving	10	19
Zwangerschap	10	19
Psychosomatische klachten	24	45
Lichamelijke gezondheidsproblematiek anders	5	9
Algemeen lichamelijke gezondheidsproblematiek	1	2
Totaal	53	100

Specificatie leef- en gezinsomstandigheden	Aantal	%
Financiën jongere	38	25
Financiën gezin	11	7
Huisvesting	30	20
Problemen tussen ouders	48	32
Opvoedingsproblemen	45	30
Verwaarlozing	13	9
Mishandeling/seksueel misbruik	28	19
Leef- en gezinsomstandigheden anders	37	25
Algemeen problemen leef- en gezinsomstandigheden	1	1
Totaal	150	100

Specificatie functioneren op school	Aantal	%
Problematisch verzuim	69	53
Motivatieproblemen	29	22
Achterblijvende prestaties	71	55
Schoolfactoren (kwaliteit begeleiding, wisseling docenten)	3	2
Functioneren op school anders	16	12
Totaal	130	100

De onderstaande tabel geeft het aantal keren dan externe hulpverlening betrokken is bij een SMW-deelnemer. Ook hier geldt dat één persoon met meerdere hulpverleners te maken kan hebben. In het totaal is er bij 47 (van de 207) SMW-deelnemers betrokkenheid van externe hulpverlening. Daarbij moet worden opgemerkt, dat het gaat om betrokkenheid van externe hulpverlening op het moment intake bij het SMW.

Externe hulpverlening	Aantal
AMW	10
BJZ	5
Altrecht	9
GGZ (anders dan Altrecht)	10
Eerstelijns psychologie (vrijgevestigd, Psy Q, Max Ernst, etc.)	2
CMB (Centrum Maliebaan)	1
Overig	17
Totaal	47

Uit de volgende tabel blijkt dat het SMW op dit moment voor het merendeel vrouwelijke deelnemers heeft.

Geslacht	Aantal	%
Man	72	35
Vrouw	135	65
Totaal	207	100

Deel 2 - Indeling SMW-deelnemers volgens typologie Regiomonitor

Toelichting:

In de Regiomonitor wordt een methode gehanteerd om studenten in te delen in typen. Het type geeft aan met welke problematiek de student te maken heeft. Er zijn vijf typen:

- Gedragsproblematiek
- Persoonlijke problematiek
- Problemen met studievaardigheden/houding
- Problemen met het opleidingsniveau
- Loopbaanproblematiek

De typologie is zo opgebouwd dat de typen elkaar uitsluiten: een student kan slechts in één type worden ingedeeld.

Bij de indeling in de typen wordt eerst gekeken of er sprake is van een vorm van gedragsproblematiek. Alle personen met die problematiek worden in het type 'gedragsproblematiek' ingedeeld. Vervolgens wordt gekeken of er sprake is van 'persoonlijke problematiek' en worden personen met die problematiek ingedeeld. Daarna worden dezelfde stappen gezet met de andere typen. Door deze wijze van indelen ontstaan typen die elkaar uitsluiten: een persoon met het profiel 'persoonlijke problematiek' heeft niet te maken met gedragsproblematiek, maar mogelijk wel met de problemen van de onderliggende typen. Iemand met het profiel 'loopbaanproblematiek' heeft uitsluiten met dat probleem te maken.

Het profiel 'gedragsproblematiek' is het meest omvattende profiel, want er kan sprake zijn van alle andere problemen naast het gedragsprobleem.

Verderop in bijlage 2 wordt een overzicht gegeven van de wijze waarop de door het SMW gehanteerde probleemcategorieën zijn ingedeeld voor de typologie.

De onderstaande tabel geeft weer hoe de SMW-deelnemers scoren op de Regiomonitor-typologie.

De twee belangrijkste typen zijn Gedragsproblematiek en Persoonlijke problematiek. De drie overige typen komen (nagenoeg) niet voor.

Typologie	Aantal	%
Gedragsproblematiek	140	68
Persoonlijke problematiek	66	32
Problemen in studiehouding/studievaardigheden	1	0
Totaal	207	100

De SMW-deelnemers met het profiel 'gedragsproblematiek' hebben vrijwel allemaal te maken met zogenaamde multiproblematiek, dat wil zeggen: zij hebben naast de gedragsproblemen (incl. geestelijke gezondheidsproblemen, zie overzicht hierna) ook andersoortige problemen, veelal persoonlijke problematiek en vormen van leerproblemen.

- SMW-deelnemers met profiel 'gedragsproblematiek' met multiproblematiek: 61 procent
- SMW-deelnemers met profiel 'gedragsproblematiek' zonder multiproblematiek: 7 procent

Een vergelijkbare conclusie geldt voor de deelnemers met het profiel 'persoonlijke problematiek'. Ook een deel van die groep heeft naast de persoonlijke problematiek te maken met andere problemen (maar gezien de wijze van indelen dus niet met gedragsproblemen!).

- SMW-deelnemers met profiel 'persoonlijke problematiek' met multiproblematiek: 15 procent
- SMW-deelnemers met profiel 'persoonlijke problematiek' zonder multiproblematiek: 17 procent

SMW-indeling problematiek (leefgebieden)	Indeling typologie Regiomonotor
<ul style="list-style-type: none"> Gedragsproblematiek van de deelnemer: <ul style="list-style-type: none"> Internaliserend (naar binnen gericht, stil, teruggetrokken) Externaliserend (naar buiten gericht, expressief, agressief) Binnen de school Buiten de school 	gedragsproblematiek
<ul style="list-style-type: none"> Lichamelijke Gezondheidsproblematiek: <ul style="list-style-type: none"> Ziekten/handicap Verslaving Zwangerschap Psychosomatische klachten anders nl. 	persoonlijke problematiek
<ul style="list-style-type: none"> Geestelijke Gezondheidsproblematiek: <ul style="list-style-type: none"> Depressie/Suïcidale klachten/Angsten/Fobieën / eetstoornissen Externaliserende gezondheidsproblematiek zoals agressie/sterk oppositioneel gedrag Gediagnosticeerde ontwikkelingsstoornissen volgens DSM IV anders n.l. 	gedragsproblematiek
<ul style="list-style-type: none"> Leef- en gezinsomstandigheden: <ul style="list-style-type: none"> Financiën jongere Financiën gezin Huisvesting Problemen tussen ouders Opvoedingsproblemen Verwaarlozing Mishandeling/sexueel misbruik anders nl. 	persoonlijke problematiek
<ul style="list-style-type: none"> Functioneren op school: <ul style="list-style-type: none"> Problematisch verzuim Motivatieproblemen Achterblijvende prestaties Schoolfactoren (kwaliteit begeleiding, wisseling docenten) anders nl. 	<p>problemen in studiehouding/ studievaardigheden, daar waar het gaat om <i>verzuim, motivatie, schoolfactoren</i></p> <p>niveauproblematiek, daar waar het gaat om <i>achterblijvende prestaties</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> Sociaal netwerk en vrije tijd: <ul style="list-style-type: none"> Negatieve vrienden Overlast gevend Geïsoleerd/teruggetrokken Relatieproblemen met leeftijdsgenoten/medeleerlingen 	<p>gedragsproblematiek, daar waar het gaat om <i>overlast gevend, geïsoleerd/teruggetrokken, relatieproblemen met leeftijdsgenoten</i></p> <p>persoonlijke problematiek, daar waar het gaat om <i>negatieve vrienden</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> Ingrijpende gebeurtenis 	persoonlijke problematiek

Deel 3 - Opleidingskenmerken van SMW-deelnemers

Toelichting:

In de navolgende tabellen worden de opleidingskenmerken (sector, niveau en leerweg) vergeleken van vier groepen:

- ROC MN: alle studenten van ROC Midden Nederland jonger dan 23 jaar, peiljaar 2009
- Uitval: alle ongediplomeerde uitstroom in de jaren 2006-2007, 2007-2008 en 2008-2009.
- SLC: steekproef uit de SLC-deelname in de hiervoor genoemde drie schooljaren.
- SMW: alle SMW-deelnemers uit schooljaar 2010-2011, voor zover bekend in de Regiomonitor.

In de tabellen zijn voor een eenduidig beeld alle studenten/deelnemers buiten beschouwing gelaten die een afwijkende inschrijving hebben (VO-inschrijving, combisector, extraneus).

De cijfers in de tabel zijn percentages; in de laatste kolom staan de aantallen. De percentages tellen horizontaal op tot honderd. Door afronding tellen de percentages soms niet op tot precies honderd. De aantallen kunnen per keer verschillen omdat voor wisselende aantallen deelnemers soms bepaalde gegevens ontbreken.

	Economie	Techniek	Zorg & Welzijn	Aantal
ROC MN	37	30	32	21.123
Uitval	37	32	32	3.166
SLC	35	24	42	566
SMW	34	16	50	135

	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Aantal
ROC MN	4	30	27	39	21.200
Uitval	15	37	15	33	3.197
SLC	7	40	15	38	423
SMW	3	39	26	32	138

	BOL	BBL	Aantal
ROC MN	48	52	21.104
Uitval	76	24	3.197
SLC	89	11	577
SMW	96	4	138

In de onderstaande tabel worden twee groepen met elkaar vergeleken:

- SLC-deelnemers met het profiel gedragsproblematiek
- SMW-deelnemers met het profiel gedragsproblematiek

De vergelijking is gemaakt voor het opleidingsniveau van beide groepen.

Het SMW heeft 66 procent deelnemers op niveau 3-4, tegenover het SLC 46 procent.

	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Aantal
Profiel Gedragsproblematiek SLC	11	43	19	27	115
Profiel Gedragsproblematiek SMW	2	42	31	25	96
SLC					

Deel 4 - Bereik van het SMW

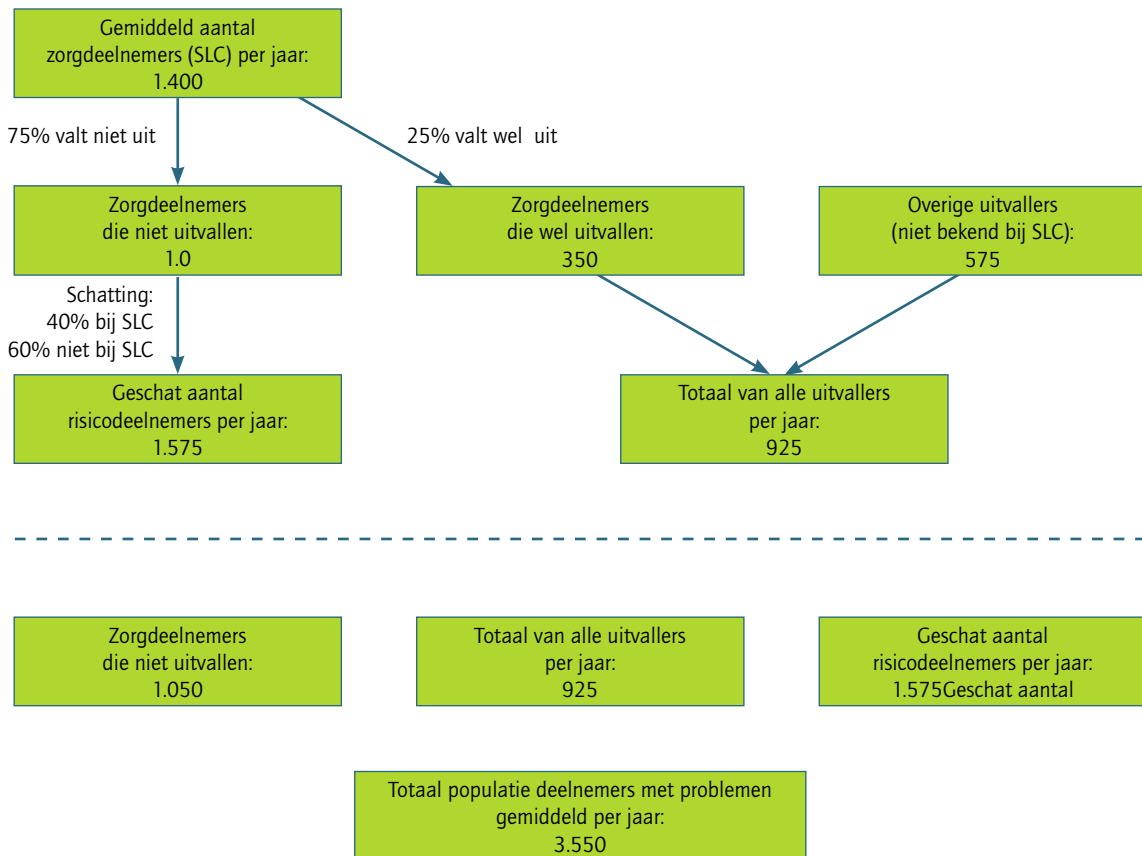
Voor de bepaling van het bereik van het SMW is het eerst nodig om een inschatting te maken van de totale problematiek waarmee het ROC te maken heeft. Vervolgens kunnen we bekijken welk deel daarvan door het SMW wordt bereikt.

Voor de bepaling van de omvang van de totale populatie deelnemers met problemen kijken we naar drie groepen:

- **Uitvallers:** deze groep is bekend. Bij de uitvallers gaat het per definitie om een 'probleemgroep' omdat er sprake is van uitstroom zonder startkwalificatie. Voor het rekenmodel hieronder nemen we alle uitvallers bij elkaar, ook degenen die nog bij het SLC in begeleiding zijn geweest.
- **Zorgdeelnemers:** ook deze groep is bekend. Het zijn de deelnemers die met een probleem door verwezen zijn naar het SLC. Ook voor deze groep geldt per definitie dat het een 'probleemgroep' is omdat ze nu eenmaal naar het SLC zijn verwezen. Voor het rekenmodel tellen we bij deze groep niet de zorgdeelnemers mee die zijn uitgevallen.
- **Risicodeelnemers:** dit betreft deelnemers die weliswaar met problemen te maken hebben, maar (nog) niet uitgevallen zijn en evenmin zijn verwezen naar het SLC. We betitelen deze deelnemers als 'risicogroep' omdat de problemen potentieel tot uitval kunnen leiden. De omvang van deze groep is onbekend en kan alleen geschat worden.

Op basis van de bekende cijfers maken we een schatting van de totale omvang van de populatie 'deelnemers met problemen'. Het gaat om een schatting per jaar, dat wil zeggen: de aantallen hebben betrekking op het totaal voor één jaar, gebaseerd op het gemiddelde voor de periode 2006-2009. Omdat gebruik wordt gemaakt van gemiddelden gaat het om een relatief stabiel beeld. Elk jaar komen er nieuwe uitvallers, zorgdeelnemers en risicodeelnemers bij, maar er jaar vallen er ook weer veel af. Met nadruk moet worden gesteld dat het gaat om een schatting. Zeker wat betreft de risicogroep ontbreekt het aan empirische gegevens om tot een betrouwbare bepaling van de omvang te komen. De komende jaren, als de zorgstructuur van het ROC zich verder ontwikkelt, zal duidelijk worden hoe groot de risicogroep in feite is.

In het rekenmodel zijn de getallen afgerond op 25-tallen. De gegevens hebben betrekking op de deelnemers woonachtig in de RMC-regio's Utrecht en Eem & Vallei, die jonger zijn dan 23 jaar.

Voor de schatting van het aantal risicodeelnemers is uitgegaan van een 40-60 verhouding, dat wil zeggen dat aangenomen wordt dat 40 procent van de deelnemers met problemen nu wel bij het SLC terecht komen en 60 procent niet. Die verhouding is gebaseerd op de mate waarin uitvallers bekend zijn bij het SLC (zie paragraaf 3.1).

Als aangenomen wordt dat ook de studenten woonachtig buiten de regio Utrecht/Eem&Vallei in zelfde mate met problemen te maken hebben, dan ligt het aantal studenten met problemen nog wat hoger.

Schatting aantal studenten met problemen (gemiddeld per jaar, leeftijd tot 23 jaar)	
• Regio Utrecht / Eem & Vallei	3.550
• Totaal ROC Midden Nederland	5.925

Samengevat omvat de berekening van het aantal studenten met problemen drie categorieën, namelijk de uitvallers, de zorgdeelnemers (bekend bij SLC) en de 'onbekende' studenten met problemen (geschat op basis van het bereik van het SLC). Het aantal studenten met problemen binnen ROC Midden Nederland bedraagt naar schatting bijna zesduizend. Daarvan is 56 procent (3.300) feitelijk bekend als uitvaller of zorgdeelnemer en is 44 procent (2.625) nog niet in beeld. De laatste groep, de risicodeelnemers, vormt het potentieel voor de toekomstige uitbreiding van de zorgstructuur.

Aantallen per probleemprofiel

In de onderstaande tabellen zijn per profiel (en voor twee profielen nader uitgesplitst) de aantallen gegeven respectievelijk voor de roc-studenten uit de regio Utrecht/Eem&Vallei en voor alle ROC-studenten (leeftijd tot 23 jaar). De onderstaande cijfers geven het aantal gevallen in één jaar weer.

LET OP: De cijfers zijn omwille van herleidbaarheid niet afgerond, maar het gaat nadrukkelijk om een ruwe schatting van de aantallen. Voor de onderstaande tabel geldt dat elk individu slechts in één profiel is ingedeeld.

Profiel	Percentage	Aantal regio U/E&V	Aantal hele ROC
Gedragsproblematiek	27	959	1.600
Persoonlijke problematiek	13	462	770
Problemen met studievoordigheden/houding	13	462	770
Problemen met opleidingsniveau	7	249	415
Loopbaanproblematiek	38	1.349	2.252
Overige en onbekend	3	107	178
Totaal	100	3.550	5.925

De schatting van aantallen per profiel laat zien dat gaat om honderden en soms enkele duizenden studenten. Om een indruk te geven van de omvang van de problematiek in verhouding tot het totaal aantal studenten van het ROC zijn in de volgende tabel de percentages per profiel weergegeven. Het betreft alleen de studenten tot 23 jaar.

Profiel	Aantal hele ROC	Percentage van alle 17.669 studenten
Gedragsproblematiek	1.600	9
Persoonlijke problematiek	770	4
Problemen met studievoordigheden/houding	770	4
Problemen met opleidingsniveau	415	2
Loopbaanproblematiek	2.252	13
Overige en onbekend	178	1
Totaal	5.925	34

In het totaal 34 procent van de studenten op het ROC kampt met een bepaalde problematiek. Daarbij moet worden aangetekend dat de problematiek uiteenlopend van karakter is en dat de grootste groep 'slechts' een vorm van Loopbaanproblematiek heeft.

In de twee volgende tabellen hebben we de profielen Gedragsproblematiek en Persoonlijke problematiek uitgesplitst naar de onderliggende problemen met daarbij de geschatte aantallen voor het ROC. Voor de twee navolgende tabellen geldt: per individu kunnen meerdere problemen optreden, waardoor de aantallen niet opgeteld kunnen worden.

Uitsplitsing Profiel Gedragsproblematiek	Percentage	Aantal regio U/E&V	Aantal hele ROC
Psychosociale problemen	39	374	624
Gedragsproblemen	33	316	528
Faalangst	21	201	336
Probleem met sociale vaardigheden	10	96	160
Toetsvrees	8	77	128
Probleem met assertiviteit	5	48	80

Uitsplitsing Profiel Persoonlijke problematiek	Percentage	Aantal regio U/E&V	Aantal hele ROC
Problemen in thuis/privésituatie	35	162	270
Gezondheidsproblemen	29	134	223
Lichamelijke handicap	25	116	193
Chronische ziekte	18	83	139
Financiële problemen	6	28	46
Verslaving	4	18	31
Problemen met politie/justitie	3	14	23
Problemen met huisvesting	3	14	23

Het zij nogmaals benadrukt dat het, ondanks de schijnbaar precieze aantallen, gaat om schattingen. Nader onderzoek naar bijvoorbeeld het aantal studenten met een 'rugzak' (leerling-gebonden financiering) zou duidelijk kunnen maken hoe betrouwbaar de schatting van het aantal studenten met een chronische ziekte of lichamelijke handicap is.

Bereik SMW

Als we kijken naar de indeling van de SMW-deelnemers volgens de Regiomonitor-typologie dan blijkt het volgende:

- Aantal SMW-deelnemers met profiel gedragsproblematiek: 140 (zie bijlage 2)
- Aantal ROC-studenten met profiel gedragsproblematiek: 1.600
- Bereik SMW bedraagt 9 procent
- Aantal SMW-deelnemers met profiel persoonlijke problematiek: 66 (zie bijlage 2)
- Aantal ROC-studenten met profiel persoonlijke problematiek: 770
- Bereik SMW bedraagt 9 procent

De deelnemersaantallen van het SMW hebben betrekking op een periode van vier maanden (september - december 2010). Indien aangenomen wordt dat het aantal over een heel jaar het viermaal zoveel is, dan is het bereik van het SMW (voor de beide profielen) ongeveer 35 procent.

Bij deze aannahme kunnen twee kanttekeningen worden geplaatst:

- Enerzijds heeft het SMW in september een herstart gemaakt met deels nieuwe bezetting, waardoor de beschikbare begeleidingscapaciteit nog niet volledig benut is. Naar verwachting zal de benutting verder oplopen gedurende het schooljaar en zal daarmee het aantal begeleide studenten sneller kunnen toenemen.
- Anderzijds heeft het SMW de eerste maanden optimaal gebruik kunnen maken van de positionering nabij de sector Zorg & Welzijn (Vondellaan), waar traditioneel eerder en meer van de zorgstructuur gebruik wordt gemaakt dan in de andere sectoren. Verder groei van het aantal SMW-deelnemers zal mede afhangen van de vraag of het lukt om vanuit de andere sectoren, met name Techniek, meer verwijzingen te krijgen.

De categorieën die het SMW en het SLC hanteren om de problematiek van deelnemers te registreren lopen sterk uiteen (vgl. bovenstaande tabellen met die in bijlage 1). Het daarom lastig om te bepalen welk deel van de totale, geschatte problematiek bij het SMW terecht komt.

Een ruwe vergelijking van de problemen (zoals weergegeven in bijlage 1 en 4) leidt tot de volgende bevindingen:

- Het SMW heeft relatief minder deelnemers met
 - o gedragsproblematiek (op school)
 - o externaliserende gedragsproblematiek
 - o chronische ziekte of lichamelijke handicap
- Het SMW heeft relatief vaker deelnemers met:
 - o psychosociale problemen
 - o internaliserende gedragsproblematiek
 - o problemen in leef/gezinsomstandigheden
 - o financiële en huisvestingsproblemen
 - o verslaving

Gemeente Utrecht
T.a.v. Wethouder Rinda Den Besten
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

Datum
Kenmerk 15 april 2011
CvB/LG/mg/11093

Betreft: Zorg In en Om School

Geachte wethouder Den Besten, beste Rinda,

In een overleg tussen besturen van MBO-instellingen en zorgorganisaties is gesproken over de uitgangspunten die leidend zouden moeten zijn bij de aanstaande decentralisatie van verantwoordelijkheden m.b.t. het gehele domein van jeugdzorg. In genoemd overleg, dat tot stand is gekomen als gevolg van het 'Vleutens overleg' van 26-01-2010 is de hoop uitgesproken dat de gemeente Utrecht de opvattingen en wensen van belangrijke onderwijs- en zorgaanbieders in Utrecht als uitgangspunt hanteert bij de uitwerking van genoemde decentralisatie.

Ik leg u namens de ondertekenende organisaties graag deze uitgangspunten voor met het verzoek aan u deze te betrekken bij het uitwerken van de ambitie om de zorg voor kinderen en jongeren in Utrecht goed te regelen. Het is vanzelfsprekend dat wij er alles aan zullen doen om deze zorg goed te regelen. Onderstaande uitgangspunten zijn logisch en zouden als 'open deuren' kunnen worden gekwalificeerd, ware het niet dat er een wereld wordt gewonnen als we het nieuwe stelsel zouden inrichten volgens deze uitgangspunten:

1. De gemeente zal bij de uitwerking van de nieuwe organisatie van de jeugdzorg uitgaan van het principe dat 'het kind centraal' staat. De gemeente zal daartoe aansluiten bij de bestaande zorgbehoefte van jongeren en de zich ontwikkelende zorgstructuren van de MBO-instellingen.
2. Er wordt thans gewerkt aan de uitwerking van het Vleutens overleg waarbij de zorgvraag, de zorgbehoefte en de bestaande zorgstructuren worden geïnventariseerd en vertaald in nadere voorstellen tot samenwerking. Onderstaande partijen hebben de ambitie om op basis hiervan het zorgaanbod en de zorgstructuur op MBO-instellingen te concretiseren en uit te breiden.
3. De MBO-instellingen investeren in de kwaliteit van basisbegeleiding, in het tijdig signaleren en in het tijdig en adequaat opschalen naar professionele zorg van zorgaanbieders.
4. De school geldt als vind- en werkplaats voor hulpverlening waarbij onderwijs en hulpverlening vanuit eigen kerntaken en verantwoordelijkheden optimale aansluiting zoeken in het bieden van hulp en begeleiding, zowel binnen als buiten de school.
5. Samenwerking tussen onderwijs en hulpverlening is dynamisch van karakter en vraagt om continuïteit en borging. Dit vraagt om een passende organisatievorm die in staat is de gezamenlijke verantwoordelijkheid te realiseren.

Graag informeren wij u mondeling over onze visie op de nieuwe organisatievorm van jeugdzorg tijdens onze afspraak, die inmiddels op 19 mei gemaakt is.

Deze brief onderteken ik mede namens H. Schiller (Doenja), R. Graauw (Stade), M. Kavelaars (GG&GD Midden Nederland), J.D. Sprokkereef (Bureau Jeugdzorg), R. Jansen (Altrecht), J.A. Verschoor (Nimeto), B. Heimans-Polk (GLU), K. Verkerk (Amarantis), K. Boudewijns (Agis), H. Linden (GG&GD), C. Verbeeke (Verslavingszorg Centrum Maliebaan) W. van der Giesen (Cumulus),

Met vriendelijke groet,

mr. L.K. Geluk
Voorzitter College van Bestuur
ROC Midden Nederland

Bijlagen: Knelpunten ZIOS
Aanwezigheidslijst bijeenkomst ZIOS 8 april

LIJST MET AFKORTINGEN:

AKA	Arbeidsmarktgekwalificeerde Assistent opleiding
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
ASHG	Advies- en steunpunt Huiselijk geweld
AZ	Aandachtfunctionaris Zorg
BJZ	Bureau Jeugdzorg
BVE	Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie
CL	Coördinerend loopbaanbegeleider
CvB	College van Bestuur
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
DDV	Deelnemersdienstverlening
GGD	Gemeentelijke Gezondheid Dienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
HU	Hoge school Utrecht
IZ	Interne Zorgteam
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
KBA	Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt
LGF	Leerlinggebonden Financiering
LPA	Leerplichtambtenaar
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
NJi	Nederlands Jeugdinstituut
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
PO	Primair Onderwijs
REC	Regionaal Expertisecentrum (speciaal onderwijs)
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiecentrum
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
SMW	Schoolmaatschappelijk Werk
SLC	Studieloopbaancentrum
SoZaWe	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
SVO	Speciaal Voortgezet Onderwijs
VMBO	Vorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs
VO	Voortgezet Onderwijs
VSV	Voortijdig Schoolverlaten
WWI	Wet Werk en Inkomen
Wmo	Wet op de maatschappelijke ondersteuning
ZAT	Zorg- en adviesteam
ZIOS	Zorg In en Om de School

Nederlands
Jeugd
instituut

grafisch lyceum UTRECHT

krachtbron voor de grafimedia

ROC **Asa**

ROC
MIDDEN
NEDERLAND

TOEKOMST VERZEKERD

nimeto
utrecht

Gemeente Utrecht

achmea